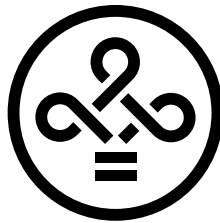

2024

**Svenska
kulturfonden**

Svenska kulturfonden

ÅRSBOK

2024

ISBN: 978-952-7263-25-9

ISSN 1238-5468

Redaktör: Freja Harkke / Å Communications

Grafisk form och ombrytning: Jake Papinaho / Å Communications

Tryck: Oy Nord Print Ab

Helsingfors 2025

Svenska kulturfonden

Georgsgatan 27, 00100 Helsingfors

kulturfonden.fi

Innehåll

Arv, ansvar och ett starkt etos.....	7
Kulturen i motvind – nedskärningar och framtidshopp.....	8
Lyydes – ljud lika naturligt som skyltar.....	14
Nya klassiker – fonden där stora och små möts.....	18
Konstnären Katja Syrjä är en visuell berättare.....	26
“Kroppsspråket är vårt första språk”	32
Skapa rättvisa eller förstärka fördomar? Frida Hartman granskar AI inom rekrytering.....	38
Kåren i Åbo får rejält lyft.....	44
Knattelabbet hjälper knyta starka band till skärgården	50

Utdelning och proaktiv verksamhet

Beviljade bidrag	56
Utdelning	57
Utdelningen i siffror.....	59
Dialog och samverkan	64
Kulturfondens strategi	66
Bidrag och stipendier – våra proaktiva satsningar	68
Bidrag och stipendier som utlystes 2024.....	73
Pris och tävlingar	75
Kommunikationen i siffror.....	79
Evenemang 2024	82
Förvaltning och organisation	86

Verksamhetsberättelse och bokslut

Verksamhetsberättelse 2024	94
Bokslut.....	107

” Stiftelser som
Svenska Kulturfonden
måste lyssna,
reflektera och pröva
sina roller.

Arv, ansvar och ett starkt etos

TEXT: SÖREN LILLKUNG • BILD: FRIDA LÖNNROOS

Ar 2024 präglades av en diskussion som tidvis var både hätsk och polariserad. Speciellt konst- och kulturfältet drabbas hårt då omvärlden förändras och det offentliga tvingas skära. Fältets naturliga reaktion är att försvara det konst- och kulturutbud som gör Finland till en förebild inom utbildning och välfärd.

Vår tid präglas av mycket patos, ofta på bekostnad av logos och etos. Jag är viktigare än vi. Regler saknas och allt är tillåtet. Inget behöver vara sant. Egoismen tar över. Egna intressen blir viktigare än helheten. Det här är kanske samtidens största fara.

I tider av förändring, osäkerhet och kris ökar förväntningarna på privata finansärer. Det är förståeligt och ibland också välkommet. När de offentliga resurserna är otillräckliga gäller det att hitta nya kreativa lösningar. Och nya pengar. För pengar finns, men det handlar om prioriteringar.

Stiftelser som Svenska kulturfonden måste lyssna, reflektera och pröva sina roller. Vår utdelning ökar stadigt, men våra bidrag kan aldrig ersätta den offentliga finansieringen. I bästa fall kan vi komplettera, förstärka och – kanske det viktigaste – bidra till att ge den fria konsten och vetenskapen luft under vingarna.

Samtidigt måste vi balansera mellan fältets förväntningar, våra donatorers vilja och våra

stadgar. Dessutom styrs vi av stiftelselagen, god förvaltningssed och krav på hållbarhet. De här sammantaget är också stiftelsernas styrka och grunden för vårt etos. Inte ens i kristider kan vi ge avkall på det som donatorer och stiftelsen binder oss till.

Både arvet och ansvaret förpliktar. Därför utvecklar vi tydligare strategiska mål för vår stadigt växande utdelning. Vår styrelse godkände i november Kulturfondens första renodlade strategi. Den hjälper oss att på bästa sätt uppfylla Kulturfondens ändamål och donatorernas vilja. I en turbulent tid behövs målmedvetenhet och långsiktigt tänkande som underlag för strategiska satsningar.

Med hjälp av den nya strategin siktar vi nu framåt med ännu större precision. Med ett starkt etos som grund vill vi frigöra bildning, kreativitet och kunskap. För ett öppet och inkluderande samhälle där alla har rätt och tillgång till högklassig och mångsidig utbildning och kultur på svenska.

I tider av kris har mecenater och andra välgörare ofta trätt till för att det goda ska vinna. Svenska kulturfonden finns tack vare dem och tack vare Svenska Litteratursällskapet som kunigt och hållbart förvaltar alla donationer.

Tack till alla som bidragit och framöver bidrar till att mycket blir mera och vision blir verklighet.

Kulturen i motvind – nedskärningar och framtidshopp

TEXT: CAMILLA LINDBERG • BILD: FRANK UNGER, NIINA STOLT,
CATA PORTIN, CHRISTOFFER BJÖRKLUND

Kultursektorn i Finland står inför stora prövningar när staten genomför kraftiga nedskärningar. Inom fältet för teater puttrar frustrationen och oron – men också framtidstron. Trycket på privata finansiärer ökar. Vad ska Svenska kulturfonden ha för roll i framtiden?

– I detta nu ritas spelkartan om och vi behöver verkligen lyssna in fältet och vår samtid och vara mer lyhörda än någonsin, säger Kulturfondens delegationsordförande **Mikael Svarvar**.

Finlands kulturarbetare och hela konst- och kultursektorn har drabbats hårt på grund av tidigare nedskärningar i statsbudgeten, och under 2025 planeras ännu kraftigare åtstramningar. Samtidigt som den offentliga finansieringen krymper så växer förväntningarna på privata finansiärer som kan fylla gapet. Vad blir Svenska kulturfondens roll i framtiden?

– Vi måste vara jättetydliga med att vi inte kan axla det offentliga ansvaret, för sådana resurser finns inte. I vårt strategiarbete talar vi däremot om två s, det vill säga samarbete och synergier, där vi tillsammans med andra aktörer kan skapa mervärde där det är möjligt, säger Kulturfondens styrelseordförande **Mikaela Nylander**.

Hon är i likhet med Mikael Svarvar övertygad om att Svenska kulturfonden står inför anorlunda och mer spännande och krävande ansökningsprocesser i framtiden. Frågeställningar kring prioriteringar och vad som på sikt är hållbara satsningar, blir viktigare än någonsin när trycket ökar.

Demokratin är hotad

En person som följt utvecklingen i Finland på nära håll är teater- och operaregissören **Erik Söderblom**, som numera också är bosatt i Sverige. Han är samtidigt en hängiven aktivist som driver olika namninsamlingar mot inbesparingarna som riktas mot konst- och kulturfältet.

– Det finns en enorm diskrepans mellan festtal och handling. I Finland blir vi matade med berättelsen om hur dåligt det går för Finland. Men narrativet kunde låta helt annorlunda, och att det låter som det gör är ett medvetet val.

Söderblom är övertygad om att det inte enbart handlar om pengar, utan också om den högervind som sveper genom Europa och riktar in sig på att begränsa kulturen.

– Det här handlar om en ideologisk förskjutning, och i sista hand handlar det om fri demokrati.

Där extremhögern får fotfäste ser vi alltid nedskärningar i kultur och bildning, och Finland är inget undantag.

– Han har absolut rätt, säger Mikael Svarvar. Men för att inte själv tappa kraften i dessa tider, tar jag gärna en annan startpunkt i diskussionen och fäster min blick på allt det fina som de facto just nu görs inom kulturfältet.

Fondernas roll i en ny verklighet

Erik Söderblom tycker att Svenska kulturfonden varit både öppen och lyhörd, och gjort många hederliga försök i rätt riktning under de senaste åren.

– Jag tror att vi står inför en framtid där de privata fonderna får större makt, blir mer förmögna och även mer politiska, vilket inte är det samma som partipolitiska. Allt det här ställer krav på att man är ännu mer proaktiv än tidigare.

Han föreslår att Svenska kulturfonden skapar en plattform där enskilda konstnärer kan matchas med privata donatorer som kan och vill bidra med pengar till kulturbranschen.

– Som konstnär är det svårt att nå fram utan att man känner sig som en tiggare, säger han och lyfter också fram idén om att Kulturfonden kunde driva på utvecklingen av ett skatteavdragssystem som gynnar privata donationer till kulturen.

Makt kräver ansvar

Mikael Svarvar säger att han tror att Erik Söderblom är något på spåren när det gäller Svenska kulturfondens roll att sammanföra olika aktörer. Han nämner RUSK-festivalen i Jakobstad som ett bra exempel där matchningen med näringslivet lyckats, utan att konstnärerna känt sig utnyttjade.

– Men samtidigt provocerar han mig lite grann. Kulturfonden är en maktfaktor och jag gillar att vi ger bidrag och utövar vår makt via ett välutvecklat och transparent ansökningssystem som sker i samarbete med sakkunniga på fältet, och inte via riktade privata donationer där det finns en klart uttalad egen vilja.

Mikaela Nylander är inne på samma linje.

– Vi kan inte börja förhandla med företag och inte heller vara en aktör som börjar lobba mot politiker. Vi har vår egen roll. Men på ett övergripande plan kan jag hålla med om att olika typer av skatteavdrag, i likhet med dem som staten redan beviljar inom andra områden, också kunde utökas till kulturen.

En klassfråga om vem som har råd

En annan kulturarbetare som kämpar hårt för sin verksamhets överlevnad är **Annika Åman**. Hon bär många olika hattar och är både författare,

regissör och en av två konstnärliga ledare för den prisbelönta barn- och ungdomsteatern Unga Scenkompaniet.

– I år har vi tvingats skära ner rejält. Det vi tidigare drömde om – att kunna anställa fler för att avlasta oss konstnärliga ledare från administration – känns långt borta.

Annika Åman berättar om flera negativa faktorer som på kort tid påverkat teaterbranschen. Kostnaderna för turnéverksamhet har skjutit i höjden, samtidigt som pandemins effekter ännu ekar i bakgrunden. Det fria fältet, utan statliga stöd i ryggen, står inför allt fler bidragsavslag när konkurrensen om resurserna hårdnat.

– Vi har också märkt att skolorna fått mindre pengar att lägga på kultur, vilket slår direkt mot oss. Det är en jämlikhetsfråga, och vi är många som kämpar för att alla barn ska få konstupplevelser, oavsett socioekonomisk bakgrund. Vem ska ha råd att konsumera kultur i framtiden, eller att gå på teater, köpa böcker eller ens låta sina barn delta i kulturella aktiviteter? Det här är en klassfråga.

Åtgärder som att höja bokmomsen är en fråga som redan väckt upprördhet inom litteraturvärlden. När staten tjänar betydligt mera på böckerna än författarna är något definitivt fel, tycker Åman.

Mikaela Nylander

Gör just nu: Styrelseordförande för Svenska kulturfonden och undervisningsminister Anders Adlercreutz statssekreterare.

Egen kulturkonsumtion: Jag söker inspiration och energi från alla former av kultur. Vilken typ av kultur jag känner att jag gärna upplever för stunden, beror på vilken min livssituation är. Tidvis är det lugn som gäller, tidvis energigivande kultur.

Kultursyn: Inklusion och tillgänglighet inom kultur skapar förutsättningar för engagemang också inom andra områden.

Mikael Svarvar

Gör just nu: Delegationsordförande för Svenska kulturfonden. Undervisar också i Yrkehögskolan Novia i Jakobstad, samt jobbar med olika musikeruppdrag.

Egen kulturkonsumtion: Musiken är en stor del av mitt arbete och även som konsument. Litteratur är en viktig del av min fritid men också som inspiration för mitt eget skapande. Scenkonst har blivit mer och mer intressant för mig som en tvärkonstnärlig miljö att skapa och vistas i.

Kultursyn: En levande, inkluderande kultur stärker gemenskap, tillhörighet och identitet.

Tillgänglighet och jämlikhet

Mikaela Nylander är överlag orolig för den nedmontering som nu sker av hela medborgarsamhället, och den inkluderar alla åldersgrupper och även många andra branscher förutom kulturen.

– Jag är jätteorolig för just tillgängligheten och jämlikheten, det vill säga hur kulturen i bred bemärkelse ska kunna nå ut till de mest sårbara grupperna. Kulturen behövs för att man ska kunna växa som människa. Ett exempel på hur man kan trygga tillgängligheten är att föra ut allt mer konstupplevelser till skolor och daghem.

De båda ordförandena förutspår att jämlikhet kommer att vara ett centralt ord i Svenska kulturfondens fortsatta arbete.

– I egenskap av både pedagog och musiker tänker jag i synnerhet på de unga. Nedskrivningarna leder till att mångfalden minskar och riskfaktorerna ökar när det gäller utanförskap och ungas mående som helhet, säger Mikael Svarvar.

Konstens uppgift är att utmana

Annika Åman önskar att Svenska kulturfonden i ännu högre grad skulle fokusera på att möjliggöra nydanande konstformer och projekt som vågar utmana och inspirera.

– Våra fonder gör ett fantastiskt arbete, men jag hoppas att de inte faller i fällan och börjar fokusera för mycket på publiksiffror. Det är inte därför vi skapar kultur. Konstens uppgift är att

utmana, att skapa något människor inte ens visste att de ville ha.

Mikael Svarvar gör en försiktig markering, och antyder att man faktiskt kunde se över ansökningsblanketterna på den punkten.

– Jag är helt överens om att ett framtida vitalt konstfält kräver att vi också stöder fria grupper och deras modiga och nya initiativ, och det gör vi förstås redan.

Upp på barrikaderna

Trots det mörka världsläget – Annika Åman drar paralleller till 1930-talet – håller hon fast vid sin framtidstro. Hon betonar betydelsen av att finlandssvenskarna inte vänder sig inåt, utan bidrar till att skapa scenkonst som speglar samhällets mångfald och är tillgänglig för alla.

– Vårt kulturfält kan ibland bli en rundgång av klagomål. Det är förståeligt, men vi behöver också visa varför vi behövs. Inte bara för politiker, utan för alla. Nu är det dags att kavla upp ärmarna.

Erik Söderblom beskriver kulturfältet som samhällets utvecklingsavdelning där framtiden skapas.

– Att skära ner på kulturen är lika kortsiktigt och förödande som om ett företag skulle slopa sin utvecklingsavdelning. Kulturen är också helt avgörande för att hålla demokratin vid liv.

HANDEL

POSTANSTALT
POSTITOIMISTO

Lyydes – ljud lika naturligt som skyltar

TEXT: SUSANNE SKATA • BILD: MALIN STRANDVIK

Underhållande, lärande, bevarande. Våra museers breda uppdrag får gärna också vara berörande. I bondemiljöerna Stundars och Brage har de österbottniska friluftsmuseerna länge jobbat med flera sinnen. I projektet Lyldes fokuserade de på hörseln. Idag kan besökare uppleva hur det lät i smedjan, på ett tre dagar långt bondbröllop eller då kloka gumman rabblade sin magiska ramsa. Lyldes landade i ljudguider som berikar miljöerna och kittlar sinnena.

Museiamanuens **Liselott Nyström Forsén** på Stundars är nöjd. Med ett fysiskt stort museiområde räcker fåtalet sommarjobbare inte till för att öppna upp området för gästerna. Med ljudguider når de fler, mer effektivt.

– För synen kan vi göra autentiska museer, husen ser ut som då de var i användning, säger Nyström Forsén. Vi kan skapa smak och lukt genom att baka rågbröd. En del föremål får man känna på. Med ljudguiderna öppnas en ny värld och vi ger stugorna liv.

Berättelserna når besökaren via en QR-kod på plats. I praktiken blir det som att stå intill en guide. Dessutom har man i vissa miljöer också ambientslud, vardagligt bakgrundslud – men

från förr. Spinnrocken spinner, brasan sprakar, gubbarna pratar tobakspriser. Under en rundvandring kan man höra får bräka, hantverkare jobba och till och med en komocka som faller till marken.

På Brages friluftsmuseum och i Stundars museiby hörs också folkmusik, gamla dialekter och ljud som blir mer sällsynta.

– Smedjans ljudvärld är ett exempel, berättar Nyström Forsén. Det finns ju smeder idag, men de hörs inte i vardagen som förr. På museerna flyttas man tillbaka till tiden då hammaren och städet hördes i byn.

Museipersonalen har valt ut berättelser och miljöer. Ljudkonstnären **Stefan Backas** har förverk-

Deltagare: Friluftsmuseerna Stundars och Brage

Ort: Vasa, Korsholm

Besökare: 40 000 per år på båda museerna

Projekt: Ljudguide för besökare

Projektbudget: 15 000 euro

Kulturfondens stöd: 5 000 euro

Resultat: 13 ljudguider + 5 stämningsljud, totalt 960 timmar

ligat dem. Nyström Forsén har samarbetat med honom i ett tidigare projekt, då med ljudguider för världsarvet Kvarkens skärgård.

– Varför uppfinna hjulet på nytt då man vet att något fungerar, resonerar hon. Ju fler sinnen vi aktiverar på våra museer, desto bättre. Tidigare hade vi ambiensljud i enbart en stuga här, då skrämde det nästan. Nu finns ljuden överallt och då smälter de naturligt in.

Svenska kulturfonden uppskattar att projektet genomfördes som ett samarbete mellan museerna. Lyydes blev ett gott exempel på hur man kan stärka tillgängligheten. Ljudvärldarna ger ett mervärde för både besökare och museerna. Stundars museiby är ett två hektar stort område med ett sjuttiofem byggnader som visar österbottnisk allmog. Det ligger i Korsholmsbyn Solf, söder om Vasa. I Vasa finns Brages friluftsmuseum som med sina 23 stugor levandegör

finlandssvensk folkkultur med mangårdsbyggnaden från Harf hemman i Närpes som bas. Utöver produktionen av ljudguiderna investerade museerna i vattentäta högtalare som installerats utomhus för att ge besökarna levande historia i ljudformat.

Nyström Forsén ger gärna råd och hjälper andra som vill göra ljudguider. Under det första projektet lärde de sig fallgroparna, så Lyydes innehöll egentligen inga större utmaningar än att välja bland allt intressant som finns att berätta.

– Ljuden ger liv åt museerna på ett naturligt sätt. Barn kommenterar ibland, men för de flesta besökare känns det bara självklart att de finns där. Lika väntat som skyltarna.

The background of the page is a photograph of a theater interior. In the foreground, rows of plush red seats are visible, receding into the distance. Above the seats, the theater's architecture is ornate, featuring decorative moldings and a balcony with a railing. The lighting is warm and focused, creating a sense of depth and grandeur.

Nya klassiker – fonden där stora och små möts

TEXT: SUSANNE SKATA • BILD: ANTON LINDSTRÖM, CATA PORTIN

A portrait of a young man with short, light brown hair, smiling. He is wearing a black polo shirt and a thin necklace. The background is a blurred interior with warm, golden light and red velvet seating. A pink hand-drawn outline surrounds his head and shoulders.

” Min och koreografen
Antti Silvenhoinens
utgångspunkt var att teater
och cirkus skulle
gå hand i hand genom
hela föreställningen.

Tillsammans ger mer på alla plan. Svenska kulturfonden, Jenny & Antti Wihurin säätiö, Finska Kulturfonden, Alfred Kordelinin säätiö och staten tror på samarbete. Genom fonden Nya klassiker bidrar de till att samarbetet förverkligas. Då etablerade konstaktörer möts, utvecklas och skapar tillsammans stärks konstens ställning och relevans i samhället. Då finns också förutsättningar för att nya klassiker skapas.

Ronja Rövardotter är redan en klassiker, men då Cirko och Svenska Teatern satte upp **Astrid Lindgrens** berättelse på scen 2023 skapades ett nytt samarbete där talteater och de fysiska uttrycken spännande vävdes ihop.

Svenska Teaterns regissör **David Sandqvist** visste redan från början att han ville ha ett stort gäng på scen, inte bara de karaktärer som finns i manuset.

– Jag ville att rövargänget faktiskt skulle upplevas som ett gäng, som ett ständigt släktkalas. Då blir det fysiska en mycket viktig del och cirkuskonsten kändes som rätt väg att gå. Jag har inte arbetat med cirkuskonstnärer tidigare så samarbetet med Cirko var betydelsefullt.

Cirko är en förening för samtids-cirkus och sam-

lar 300 aktörer inom det finländska cirkusfältet. **Jarkko Lehmus** är verksamhetsledare och brinner för att bredda allmänhetens syn på och kunskap om cirkus.

– Om vi tänker på tiofingersmetoden på ett tangentbord – du kan skriva precist och tekniskt snyggt, förklarar han. Det kan man jämföra med nycirkus, högklassiga och klassiska cirkuskonster. I skrivandet är det väsentligt också vad du skriver, i samtids-cirkusen vad du berättar med cirkuskonsterna.

Cirko har ingen egen ensemble utan jobbar med det fria fältets egna aktörer. Tidsrymden och skapandeprocessen skiljer sig från teatern.

– På teatern är ofta text, scenografi och teknisk visualisering klar innan man tar in skådespelare, säger Lehmus. Inom cirkus har man sällan en

Cirkos & Svenska Teatern

Cirkos och Svenska Teaterns samproduktion fick bidrag på totalt 200 000 euro från fonden Nya klassiker.

Bakom fonden står staten och fyra stiftelser: Finska Kulturfonden, Svenska kulturfonden, Alfred Kordelinin säätiö och Jenny ja Antti Wihurin rahasto. Fondens ändamål är att stärka konstens ställning och relevans i samhället.

Bidragen från Nya klassiker delas in i en grunddel och en kalkylerad del. Den kalkylerade delen räknas utgående från produktionens intäkter (till exempel biljettingtäkter). Vartannat år stöds samarbeten inom scenkonst och vartannat år inom bildkonst.

regissör. Man skapar tillsammans utgående från vilka som är med i föreställningen och plockar sedan in ringtrapets, trampolin eller andra uttrycksmedel utgående från vad man vill förmedla.

Teater och cirkus skulle gå hand i hand

I Ronja-produktionen var tidsplaneringen en utmaning. Cirkuskoreografi kräver mera repetitionstid än dialogscener. Scentiden är värdefull och man kan inte lita på förhandsplaner utan måste testa på plats.

– Min och koreografen **Antti Silvennoinens** utgångspunkt var att teater och cirkus skulle gå hand i hand genom hela föreställningen. Vi ville undvika att varannan scen är dialogscen och varannan cirkuskoreografi. Här var Jarkkos expertis till stor hjälp.

Jarkko Lehmus är också cirkusdramaturg. Då samarbetet med Svenska Teatern inleddes var produktionen redan ganska långt planerad.

– Den sluttande scenen utmanade våra cirkuskonstnärer, konstaterar han. Min uppgift blev att skapa förståelse kring vad cirkusdelen kan tillföra som visuell och fysisk konst. Som första gemensamma projekt var det här bra, men framöver skulle det vara bättre för alla om vi är med redan från start.

Bidraget från fonden Nya klassiker var viktigt för samarbetet. Det fria fältet arbetar annorlunda än institutionerna och mindre aktörer har inte alltid ens möjlighet att söka bidrag på grund av en del fonders krav. Samarbetet gör att de olika världarna möts. I Nya klassiker-projektet blev cirkuskonstnärerna anställda via Cirko, men jobbade på teatern.

– Våra fria konstnärer är inte så vana att vara arbetstagare, säger Lehmus. Så även i den frågan blev det lärorikt. En annan utmaning är marknadsföring och kommunikation, vem som får synlighet och hur mycket. Eftersom Cirko inte hade press på sig att sälja biljetter till *Ronja Rövardotter* men däremot till andra egna produktioner lyfte vi dessa mera. I Svenska

Svenska Teatern, Ronja Rövardotter

” Inom cirkus har man
sällan en regissör.
Man skapar tillsammans
utgående från vilka
som är med.

Svenska Teatern, Ronja Rövardotter

Teaterns marknadsföring syntes vi med text och logo. I framtida projekt kan man fundera mera på hur man fördelar ägarskap och synlighet redan från början.

Fonden Nya klassiker vill utveckla kultur- och konstfältet

Fonden Nya klassiker har finansierats till hälften av staten och till hälften av stiftelserna. Idag är över hälften av de insamlade medlen på 15 miljoner euro utdelade till scenkonst- och bildkonstfältet. Utdelningen fortsätter tills medlen är utdelade. Svenska kulturfonden har sedan starten 2022 bidragit med 750 000 euro riktade till svensk- och tvåspråkiga initiativ.

– Vi hoppas att de bidrag som Nya klassiker beviljar föder nya samarbeten där fria fältet och institutioner hittar varandra. Vi ser gärna att samarbetena lägger grunden för nya sätt att verka tillsammans och komplettera varandra, att fonden bidrar till en bestående utveckling inom kultur- och konstfältet, säger **Sören Lillkung**, vd på Svenska kulturfonden.

För Cirkos del kom samarbetet hastigt på, så tiden för ansökan och uppstart blev kort.

– Ansökan utlystes på våren och skulle lämnas in på hösten, konstaterar Lehmus. Trots det snabba schemat var samarbetet mycket spännande och hade inte varit möjligt utan finansieringen från Nya klassiker.

Nya former av konst föds då man tar klivet ut i det okända. Nya klassiker bidrar till detta genom att skapa förutsättningar för nya samarbeten mellan olika konstformer. *Ronja Rövardotter* med teater och cirkus blev ett gott första exempel på finlandssvenskt håll.

– Det var en bra och imponerande föreställning, berömmar Lehmus. Hur David tog hela scenen i besittning... det var magnifikt!

För Sandqvist var samarbetet med cirkuskonstnärerna berikande.

– Nu har jag vetskap om hur repetitionsprocessen bör planeras, konstaterar han. Men med de förutsättningar, resurser, omständigheter och den kunskap jag gick in i Ronja med, tycker jag allt gick mer än ypperligt. Jag är mycket stolt över föreställningen och glad att den nådde en bred publik. Den är definitivt den bästa föreställning som jag registrerat.

The background of the page features a soft-focus photograph. In the upper left, there are dried, light-colored flowers with thin stems and small, brownish seed heads. In the bottom left corner, a portion of a white ceramic cup and a glass jar with a red and white checkered lid are visible. The overall color palette is light and airy, with a mix of off-white, pale yellow, and muted blue tones.

Konstnären Katja Syrjä är en visuell berättare

TEXT: KATJA HAUTONIEMI • BILD: TIINA TAHVANAINEN

Bildkonstnären Katja Syrjä kunde egentligen ha blivit etnolog eller konsthistoriker. Men när hon sökte till Åbo universitet för att studera konsthistoria, blev hon inte antagen. Istället blev hon en av de tolv som valdes till konstnärsutbildningen vid Åbo ritskola.

– Det var kanske lite överraskande, för antagningsprocessen var lång och krävande, skrattar **Katja Syrjä**, som idag är professionell bildkonstnär och en av dem som fick Kulturfondens arbetsstipendium 2024.

Hon utbildade sig till skulptör, men arbetar numera främst med stentryck och andra tekniker.

– Jag har alltid fascinerats av själva materialet och materialitet i allmänhet, förklarar Syrjä.

Efter att Syrjä tagit sin examen, begav hon sig ut på en lång båtresa i skärgården. Där beundrade hon klipporna och deras mönster – och fick en idé.

– Ville jag teckna stenar, måste det ske genom att teckna på sten, förklarar hon, och så blev det vidarestudier i stenlitografi på Vulcanön i Västra Götaland.

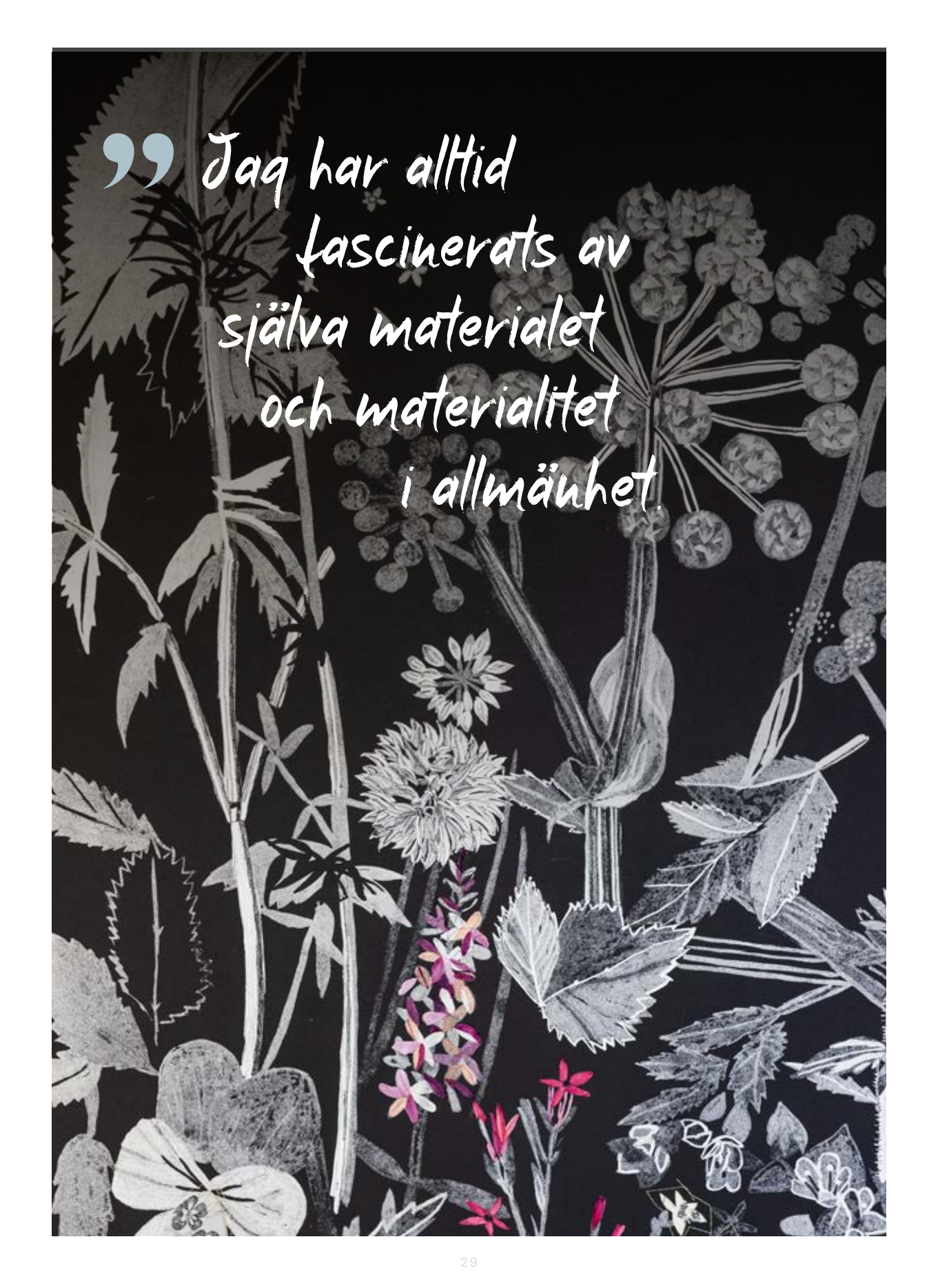
Hantverk eller konst – eller både och?

I Katja Syrjäs verk förenas konsten med hantverket. Materialvalet är en del av konstverket, och hon framställer själv både papper och färger.

– Jag experimenterar en hel del. Tidigare tillverkade jag papper av vass, som håller på att ta över här i skärgården och på kusten. Nu arbetar jag med alger och vattenväxter.

Syrjäs intresse för färger väcktes på 1990-talet när hennes mor färgade ullgarn med naturfärger.

– För mig är det en alldeles otrolig tanke att man kan skapa en koppling mellan en viss färg och en specifik plats. Färgpigmenten och materialen jag använder knyter mina verk till historien

A detailed botanical illustration in a monochromatic style, featuring various plants and flowers. The background is dark, and the plants are rendered in light gray and white. Some elements are highlighted in color, including a cluster of small pink and orange flowers in the lower center and a single red flower at the bottom. The text is overlaid on the upper left portion of the image.

” Jag har alltid
fascinerats av
själva materialet
och materialitet
i allmänhet.

Vem?

Katja Syrjä, bildkonstnär

Född i Nystad, bosatt på Åland

1993–1997 Åbo ritskola

2000–2003 Bildkonstakademien,
magister i bildkonst, Helsingfors

1999–2001 Studier i litografi vid Hellidens
litografiskola, Tidaholm

Arbetsstipendier

Svenska kulturfondens arbetsstipendier kan sökas av professionella konstnärer inom olika konstformer: bild- och fotografisk konst, skulptur, övrig visuell konst och illustration, musik, scenkonst, film och media, litterär verksamhet, arkitektur, formgivning och hantverk.

År 2024 uppgick arbetsstipendiet till 30 000 euro.

Bland totalt 468 sökande beviljades 81 ett stipendium. Tre av stipendierna var tvååriga.

eller naturen på platsen och till den specifika kulturhistorien som utspelats där. Symboliken och den betydelse färgerna förmedlar är väldigt viktiga för mig.

Stenlitografi – en teknik med oändliga möjligheter

Stenlitografi kräver tid och precision. Med sina tolv arbetsmoment liknar tekniken också ett hantverk.

– Litografi är säkert den mest krävande tekniken inom konstgrafik. Det tar flera år att lära sig grunderna och fullärd blir man aldrig. Lavering är en teknik för att måla en yta med exempelvis utspädd tusch eller transparent akvarellfärg utan spår av penseldrag.

Trots att det är en långsam och arbetsintensiv teknik, erbjuder stentrycket en mängd uttrycks-möjligheter. Självmålar Syrjä oftast med pensel.

– Men man kan också göra laveringar, rita tunna tuschlinjer eller kritdrag, förklarar hon.

Stipendiet ger frihet att skapa

Katja Syrjä jämför sitt arbete med författarens. Precis som en författare, ägnar hon mycket tid

åt att samla in bakgrundsmaterial och kunskap för att måla fram berättelser i sin konst.

– Jag samarbetar med marinbiologer och forskare som gör fältstudier på Åland. Under stipendietiden har jag koncentrerat mig på mikroalger, det som för ögat är osynligt i havet. Jag tycker det blir en härlig kombination när vetenskapsmän lyfter fram algernas betydelse för jordklotets ekosystem, och jag använder dem i min konst både som tema och material.

Arbetsstipendiet har också erbjudit lyxen att njuta av skapandet på ett nytt sätt.

– Mitt arbete följer årstidernas rytm. Det finns en tid för utflykter då jag samlar in material på stränderna, och en tid för ateljéarbete. Nu när jag inte har behövt oroa mig för min försörjning har jag försökt njuta extra mycket av varje steg i arbetsprocessen.

– Men först och främst har stipendiet erbjudit mig möjligheten att följa och förverkliga min arbetsplan och arbeta med utställningar.

“Kroppsspråket är vårt första språk”

TEXT: MICHAELA ROSENBACK • BILD: NIINA STOLT

” Tecken som stöd är
ett hjälpmedel i kommunikationen
där man förtydligar det man
säger med munnen genom
att teckna de viktigaste orden.

TeckenSandra handleder både barn och vuxna i kommunikation med hjälp av tecken och bilder.

– Finns det några magiska fingrar här?, frågar **Sandra Westerholm** och höjer sitt pekfinger.

Trots att det är måndag morgon på daghemmet Fredriksberg i Helsingfors är barnen med på noterna. Flera små magiska fingrar åker direkt upp i luften.

Simsalabim! När barnen pekar på högtalaren börjar den spela. Tillsammans sjunger de om pepparkaksgubbar och tuffande tåg medan Westerholm tecknar nyckelorden i sångerna.

Hon är här för att sjunga och berätta sagor för barnen – och för att genom leken lära både dem och pedagogerna stödtecken som de kan använda tillsammans.

– Tecken som stöd är ett hjälpmedel i kommunikationen där man förtydligar det man säger med munnen genom att teckna de viktigaste orden, berättar Westerholm.

Det är alltså inget språk i sig även om tecknen som används är lånade från teckenspråket.

– Kroppsspråket är vårt första språk så att använda tecken som stöd passar alla barn, men extra hjälpsamt är det för barn som har någon form av språkstörning, säger Westerholm.

Döv pappa, hörande mamma

Sandra Westerholm är grundare till företaget TeckenSandra som verkar under parollen "Alla har rätt till ett språk". Verksamheten började med henne själv för sexton år sedan och i dagsläget har hon tre anställda som åker runt till daghem, skolor, boendeenheter och privatpersoner i hela Nyland.

Westerholm växte upp med en döv pappa och en hörande mamma, så att befinna sig i tecknens värld har varit självklart sedan barnsben.

När hon själv blev mamma för sexton år sedan blev det ännu tydligare hur hjälpsamma stödtecknen kan vara.

– När min son var i ettårsåldern kunde han säga "nanna" och jag visste att det betydde mat. Men med tecken kunde han visa om han ville ha knäckebröd, yoghurt eller banan.

Drivkraften är barnens glädje

Vilken färg har det här paketet?, frågar Sandra Westerholm och pekar på julklappen på tv-skärmen.

– Röd, ropar dagisbarnen med eftertryck.

Aktörer inom småbarnspedagogiken kan ansöka om bidrag av Svenska kulturfonden för att bjuda in en professionell kulturarbetare eller konstnär som kommer till enheten och jobbar med barnen under flera tillfällen.

Bidragsformen heter Kultur på dagis och ansökan är öppen under hela året.

Personalen deltar också för att lära sig nya saker som man kan göra med barnen. Kulturfondens bidrag kan användas till den anlitade personens arvode.

Bidraget för ett kulturpaket var tidigare 500 euro, men höjdes till 650 euro i början av år 2024. Under 2024 beviljade Kulturfonden Kultur på dagis-bidrag för sammanlagt 74 750 euro, vilket motsvarar 115 kulturpaket.

Under de fem senaste verksamhetsåren har Kulturfonden beviljat över 50 kulturpaket till cirka 20 dagisar och förskolor som anlitat TeckenSandra.

– Precis, röd, säger Westerholm och drar samtidigt fingret vid hakan.

Hennes drivkraft i arbetet är den genuina glädjen som barnen skänker henne. Att dessutom få chansen att vara med när ett barn plötsligt kan börja kommunicera beskriver Westerholm som ett drömjobb.

– Tänk dig själv att du haft svårigheter att berätta för din omgivning vad du vill och så mitt i allt kan du göra dig förstodd via tecken. Och andra kan lyssna. Det är ju helt otroligt!

För dagisarna blir Westerholms besök ett uppskattat tillägg till den vanliga verksamheten.

Linn Tallqvist som är pedagog för gruppen Solrosorna vid Daghemmet Fredriksberg berättar att sångerna och sagorna ofta är bekanta men att tecknen bidrar med en extra krydda. På sikt kan Westerholms besök också ge positiva effekter för kommunikationen mellan både barn och vuxna på dagis.

– Att vi lär oss tecken som vi alla förstår ger oss nyckelord i språket och en tydlighet, säger Tallqvist.

Från Kulturfonden bekräftar man att dagisarna brukar vara nöjda med TeckenSandras besök. Barnen blir inspirerade och pedagogerna modigare att själva använda teckenstöd.

På Fredriksberg börjar det bli dags att avrunda sago- och sångstunden.

– Alla sånger var bäst, svarar ett av barnen förtjust på frågan vad som var roligast.

Ett annat barn visar att hon kan säga "sitta" med hjälp av stödtecken.

– Det var inte ett av orden vi lärde oss i dag, men hon minns det från senast, säger Tallqvist.

Om några veckor kommer Sandra Westerholm tillbaka igen med ännu fler sagor, sånger och tecken.

Skapa rättvisa eller förstärka fördomar? Frida Hartman granskar AI inom rekrytering

TEXT: SEBASTIAN DAHLSTRÖM • BILD: FRIDA LÖNNROOS

Artificiell intelligens revolutionerar rekryteringsprocessen – från att sammanfatta cv:n till att granska hundratals ansökningar på sekunder. Samtidigt finns det risker. Hur undviker vi att AI-modellerna återskapar existerande fördomar eller förstärker diskriminering?

– Under de senaste åren har jag varit mycket fascinerad av artificiell intelligens. Jag gillar det tekniska och särskilt programmering. Samtidigt drivs jag av att det jag gör ska ha samhällsnytta.

Det säger **Frida Hartman**, doktorand vid Helsingfors universitet och en av Kulturfondens doktorandstipendiater 2024. Hartman beskriver artificiell intelligens som ett brett begrepp. Det handlar om datorbaserade system eller teknik som klarar av att utföra uppgifter som tidigare endast människor kunnat göra.

– Till exempel att läsa, analysera, göra rekommendationer, ta beslut och kommunicera.

I sin doktorsavhandling kartlägger Frida Hartman AI-modeller för rekrytering, särskilt hur systematiska fel i algoritmer kan leda till snedvridning och diskriminering.

– Jag undersöker hur AI används inom personalrekrytering, och vilka problem modellerna kan ha. Mitt fokus ligger på de nordiska länderna.

Frida Hartman har tidigare skrivit två magisteravhandlingar som kombinerar artificiell intelligens med rättvisa och hållbarhet. Den ena visar lösningar för att ersätta fossila bränslen med

förnybara energikällor, och den andra handlar om hur AI-driven schemaläggning kan förbättra arbetsförhållanden inom vården.

– Jag har också studerat genusvetenskap. Jag funderade på hur jag kunde kombinera den tematiken med AI. Så föddes idén till min doktorsavhandling.

Mänskliga fördomar kan bli systematiska fel

Diskriminering inom rekryteringsprocesser kan ta sig olika uttryck. Det kan exempelvis handla om orättvis behandling baserad på kön, språk, etnicitet eller socioekonomisk status. De fördomar som finns i samhället riskerar att speglas eller till och med förstärkas i AI-modeller.

– AI kan göra rekryteringsprocesser mer jämlika, eftersom människor som läser ansökningar kan vara mycket partiska. Men samtidigt finns också risk för att AI-modellerna gör systematiska fel.

Frida Hartman berättar om en AI-modell på Amazon som var programmerad för att granska jobbsökandes cv:n. Eftersom en majoritet av de anställda på företaget sedan tidigare var män, drog modellen slutsatsen att Amazon helst ville

” Rent konkret hoppas
jag att rekryterare och företag
kan använda mina resultat
som ett ramverk för bästa praxis
för AI inom rekrytering
i Finland och Norden.

Kulturfondens doktorandstipendier

Svenska kulturfonden beviljar varje år doktorandstipendier inom pedagogik, humaniora, samhällsvetenskaper och ekonomi samt inom medicin och andra naturvetenskapliga områden.

Doktorandstipendierna beviljas för högst ett år, men samma person kan beviljas upp till fyra stipendier om arbetet med avhandlingen framskrider väl.

År 2024 var storleken på ett ettårigt doktorandstipendium 30 000 euro.
År 2025 höjs summan till 32 000 euro.

År 2024 fick 71 personer ett doktorandstipendium från Svenska kulturfonden. Hälften av mottagarna beviljades ett helårsstipendium och övriga lägre belopp.

anställa män och sorterade systematiskt bort mycket fler kvinnor än män.

– I min avhandling vill jag gå djupare in på varför AI-modeller drar specifika slutsatser, om det finns några tydliga preferenser eller fokus, till exempel när de används för att sammanfatta cv:n. De flesta företag som använder AI vill förbättra sina modeller, men det krävs större medvetenhet om hur det ska göras.

Ibland skapar AI fler problem än det löser

Två år har gått sedan ChatGPT lanserades och generativ AI tog världen med storm. Frida Hartman påpekar att AI-tekniken är mycket äldre; begreppet användes redan på 1960-talet. Men dagens snabba utveckling har gjort AI populärare än någonsin, med allt fler som använder den för att jobba effektivare.

– Samtidigt lönar det sig att fundera på om artificiell intelligens kan lösa alla problem. Att justera AI-modeller för att motverka diskriminering inom rekrytering är ofta positivt, men ibland är det mest etiska att helt avstå från AI.

Som exempel nämner Frida Hartman AI-modeller som använts inom polisen i USA för att förutsäga var våldsdåd väntas inträffa. Att skicka

fler polispatruller i preventivt syfte kan i värsta fall bli en självuppfyllande profetia.

– Ofta handlar det om fattiga, segregerade områden där majoriteten av befolkningen är svart. Sociologiska och historiska faktorer påverkar relationen till polisen, och fler polisstyrkor kan öka känslan av oro. Så frågan är om vi ska använda AI i sådana sammanhang, när det finns risk för att det skapar fler problem.

Mot bättre AI och minskad bias

Tack vare ett doktorandstipendium från Svenska kulturfonden forskar Frida Hartman nu på heltid. Målsättningen är att doktorsavhandlingen ska vara klar 2028.

– Rent konkret hoppas jag att rekryterare och företag kan använda mina resultat som ett ramverk för bästa praxis för AI inom rekrytering i Finland och Norden.

I ett större perspektiv vill Frida Hartman bidra till diskussionen om AI och diskriminering.

– Jag hoppas vi kan hitta systematiska sätt att minska bias, det vill säga att inte låta förutfattande meningar påverka val, bygga bättre AI-modeller och reflektera över var och varför vi ska använda AI.

Kåren i Åbo får rejält lyft

TEXT: NICLAS ERLIN • BILD: LINDA SVARFVAR, JOONAS TSOKKINEN

En del av de allmänna utrymmena på Kåren, det anrika studentkårshuset mitt i Åbo, genomgår en omfattande renovering. Bland annat installeras hiss, vilket gör byggnaden mer tillgänglig.

Ljuset söker sig in genom de höga fönstren i festsalen. **Susanna Häyry**, som är vd för Åbo Akademis Studentkår, blickar ut mot terrassen och innergården.

– Det här är en lugn oas mitt i stan, säger hon och konstaterar att utsikten ger stället en extra touch.

Det är lätt att hålla med. Det anrika studentkårs- huset i Åbo – Kåren – ligger både centralt och på en vacker plats invid Vårdbergets fot. Det ger innergården en rofylld inramning.

Susanna Häyry visar runt i den smått legenda- riska funkisbyggnaden. Kåren utgör ett slags hjärta för studentkårens verksamhet i Åbo. Just nu är det tyst i festsalen, men den står redo för fester, seminarier, konserter, teater och spex, så som den gjort i generationer.

I foajén intill ringlar en lång kö. Det är lunchtid och restaurangen lockar studerande, flera

hundra ser det ut som. Tillströmningen bekräftar det som Susanna Häyry sagt strax innan, nämligen att kårhuset är i flitig användning också dagtid. Förutom lunchstället finns här kårkansli och flera förenings- och mötesrum.

Stora åtgärder

Våren 2024 inleddes en omfattande renove- ring av byggnaden. En del av fastighetstekni- ken hade kommit till vägs ände och behövde förnyas. Även toaletterna på entré våningen var i behov av renovering för att möta dagens krav såväl tekniskt som ur ett tillgänglighetsperspek- tiv. I samband med renoveringen installerades ett handikappanpassat wc, inklusive skötbord för besökare med bebisar.

Renoveringen fortsätter ännu under 2025 med viktiga och efterlängtade förnyelser som betyd- ligt förbättrar tillgängligheten. Då installeras en lyftplattform utomhus som gör det möjligt att nå ytterdörren med till exempel rullstol. Inomhus

Kårhuset

Kårhuset är ritat av Erik Bryggman och ägs av Åbo Akademis Studentkår. Tomten köptes år 1925.

Byggnaden invigdes 1936. Tillbyggnaden, Tavasthem, stod färdig 1950 och hyser bland annat cirka 50 studentbostäder. De renoverades 2017.

Den aktuella renoveringen har planerats av Arco Oy.

Fastighetsstiftelsen för Svenska kulturfonden har bidragit med 400 000 euro.

” Vi är väldigt
tacksamma för
bidraget.
Det är en stor
möjliggörare.

byggs en hiss som leder från entréväningen upp till andra våningen och som gör det lätt för alla besökare att nå festsalen och restaurangen.

– Byggnaden blir mer tillgänglig, säger Susanna Häyry.

Renoveringen beräknas kosta sammanlagt cirka en miljon euro och bidraget från Fastighetsstiftelsen för Svenska kulturfonden täcker en del av kostnaderna.

– Vi är väldigt tacksamma för bidraget. Det är en stor möjliggörare, säger Susanna Häyry och berättar att hissarna sannolikt skulle ha skjutits på framtiden utan fondbidraget.

Samuel Skrifvars som är ordförande för studentkårens ekonomidirektion säger att bidraget gör det möjligt att modernisera huset så att det också i framtiden är i ett ändamålsenligt och gott skick.

– Byggnaden är väldigt unik, säger Skrifvars som till vardags studerar ekonomi vid Åbo Akademi (ÅA).

Han intygar att kårhuset betyder mycket för studielivet vid ÅA i Åbo.

– Varje studerande besöker Kåren under sin studietid.

Skyddad byggnad

Renoveringen av huset planerades minutiöst. Byggnaden är skyddad och därtill står den på mark som klassas som fornminnesplats. Det betyder att alla åtgärder som görs måste välsignas av Museiverket.

– Vi har en god dialog med Museiverket, säger Susanna Häyry och berättar att alla instanser förhållit sig mycket positivt till renoveringsarbetet.

Hon konstaterar att det är viktigt för många besökare i huset att trösklarna sänks, bokstaveligt talat. Det gäller inte endast rörelsehindrade, utan också till exempel seniorer, personer med nedsatt syn och studerande med barn.

Knattelabbet hjälpes knyta starka band till skärgården

TEXT: AGNETA SJÖBLOM • BILD: ERIK SAANILA,
SKÄRGÅRDSCENTRUM KORPOSTRÖM

GÄDDAN & GÄNGET
KALAKAMUT

Hur ser livet ut under vattenytan? På Knattelabbet i Skärgårdscentrum Korpoström har barn och unga möjlighet att prova forskarrollen och på ett väldigt konkret sätt lära sig om det marina livet.

Grundfilosofin för Knattelabbet följer samma linje som övrig pedagogisk verksamhet som bedrivs inom Skärgårdshavets Unesco biosfär-område.

– Det man lär sig om på ett positivt sätt, det vill man också värna och ta hand om, säger **Erika Silventoinen**.

Hon är projektledare för biosfärområdets pedagogiska program Biosfärakademin där Knattelabbet utgör en synlig och populär del.

Knattelabbets verksamhet startade i liten skala, med ett par mikroskop, men har efterhand vuxit sig större. Inkluderar man pop up-verksamheten hade labbet under fjolåret 2 500 besökare.

– Idén till verksamheten kom från att vi ville ge barn möjlighet att uppleva en ny miljö och vara forskare för en dag. Många barn älskar att simma och vara i vattnet, men vad som finns under ytan känner både barn och vuxna ganska dåligt

till, säger **Katja Bonnevier** som är biosfär-områdets koordinator.

Populariteten sporrar

Under den mest intensiva sommarperioden är Knattelabbet öppet dagligen. Programmet som erbjuds är gratis och leds av sommarjobbade ungdomar med lokal anknytning. Som besökare får man lära sig om olika djur- och växtarter, utforska havet med hjälp av håvar och vattenkikare, ta vattenprover och studera det marina livet med riktig labbutrustning.

– Knattelabbet är en väsentlig del av den pedagogiska verksamheten som finansieras av bland annat Kulturfonden. Att besökarantalet vuxit år för år ger oss inspiration till att fortsätta utveckla verksamheten. Genom projektet har vi också kunnat anställa naturpedagog **Aija Mäkinen** vilket ger oss bättre möjligheter att ta emot grupper utanför sommarsäsongen, säger Erika Silventoinen.

Biosfärområdets pedagogiska program Biosfäarakademin fick 2023 fortsatt finansiering i form av det treåriga projektet Unga för en hållbar framtid. Programmets pedagogiska verksamhet har utvecklats i samarbete med Åbo Akademi. Svenska kulturfonden stöder projektet med 135 000 euro. Övriga finansierare är Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Konstsamfundet och Svenska folkskolans vänner.

Skärgårdshavets biosfärområde ansvarar för projektets innehåll. Pargas stad är projektägare och administrativt ansvarig.

Att göra ett skolbesök till Knattelabbet är populärt under höst och vår.

– Vi har haft skolgrupper ända från Helsingfors. Det finns helt klart både ett intresse och ett behov för den här typen av verksamhet, säger Katja Bonnevier.

Då gymnasiegrupper besöker labbet sker det i samarbete med Åbo Akademis utbildning inom miljö- och marinbiologi som har Skärgårdscentrum Korpoström som en bas för sin forskning.

Samarbetet viktigt i biosfärområdet

Skärgårdshavets Unesco biosfärområde har tillsammans med olika samarbetsparter i Pargas stad och på Kimitoön ägnat många år åt att bygga upp en pedagogisk helhet för barn och unga kring hållbarhet och skärgårdskultur samt natur. Med hjälp av projektfinansiering från

bland annat Svenska kulturfonden har verksamheten kunnat sammanställas i det pedagogiska programmet Biosfäarakademin.

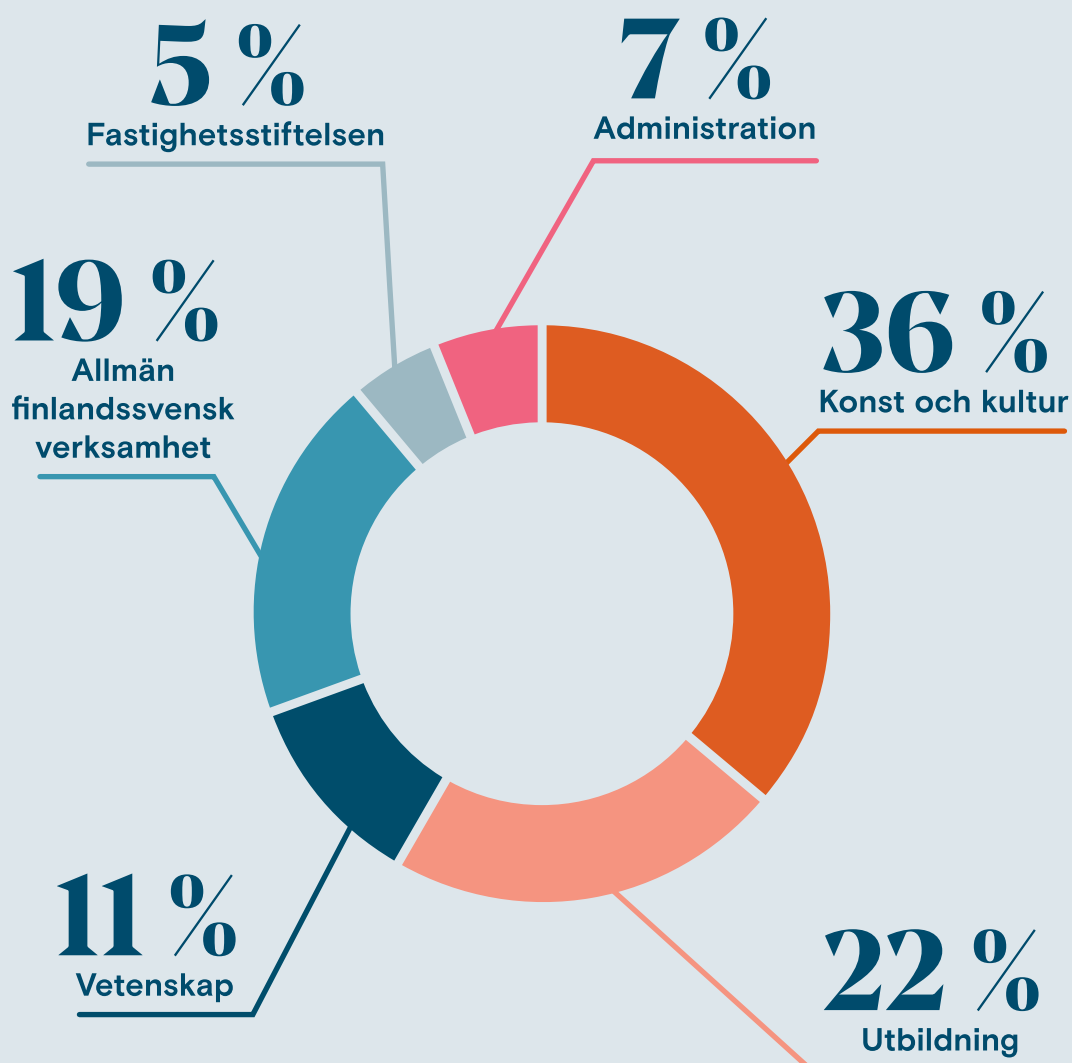
Ett exempel på verksamhet utöver Knattelabbet är miljöäventyret Gäddan och gängets ö-expedition, som barnfamiljer kan ta del av i 15 gästhamnar i Åbolands skärgård. Genom att samla stämplat i ett forskarpass lär sig barnen om miljö, kultur, växt- och djurliv.

Ett annat koncept är Hållbarhetsstigen som utvecklats för skolundervisningsbehov och där eleverna får följa med de fiktiva skärgårdsforskarna Sanna och Emil.

– Våra målsättningar med Biosfäarakademin är att bidra till ett hållbarhetstänk, stärka barns och ungdomars lokala identitet och ge dem handlingskraft att vara med och påverka sin närmiljö, säger Katja Bonnevier.

Beviljade bidrag

Utdelning

49,3 mn €

Utdelning

9 300

Ansökningar

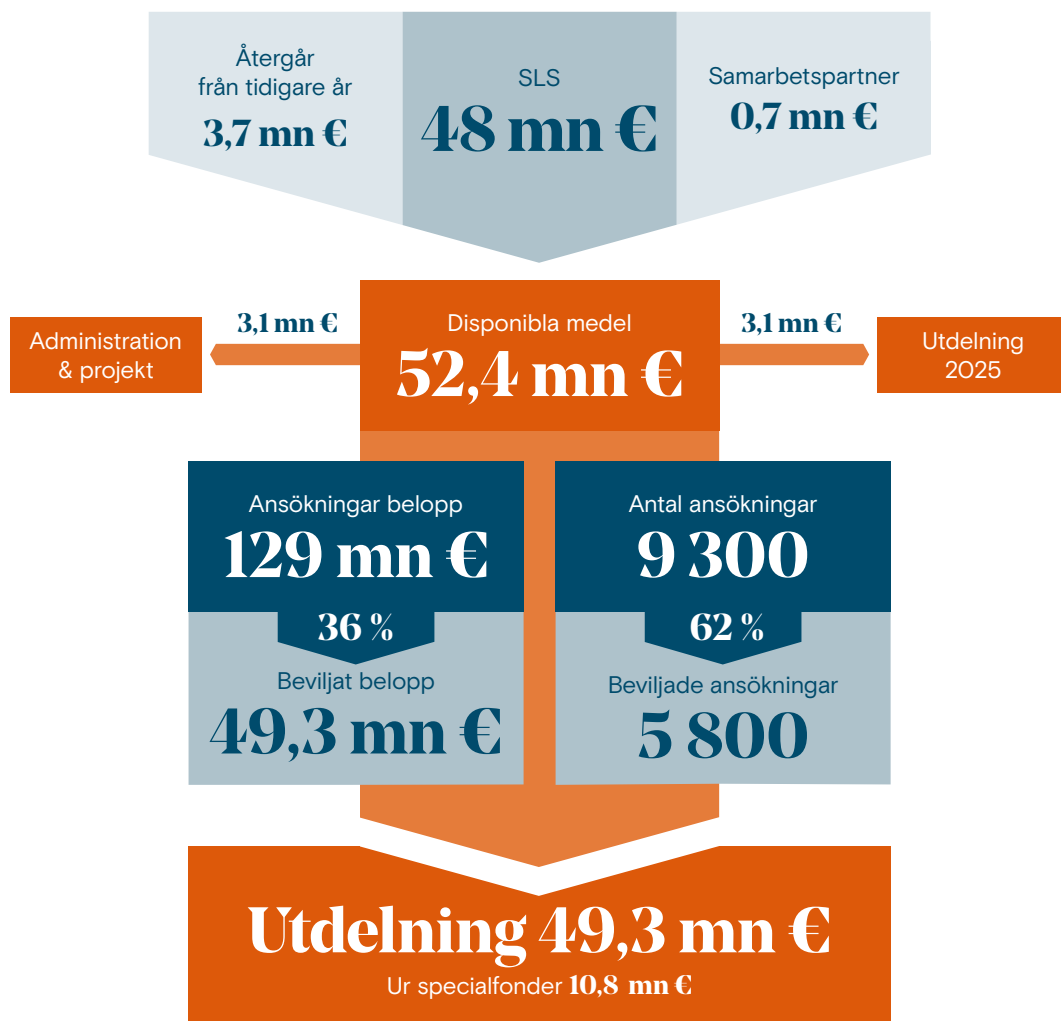
129 mn €

Ansökt summa

5 800

Beviljade bidrag

Utdelning 2024

Utdelningen i siffror

Vi beviljar bidrag och stipendier för att främja och stödja utbildning, konst och kultur, vetenskap och forskning som gynnar det svenska i Finland.

Vi tar också initiativ till projekt, producerar evenemang och beställer utredningar som främjar undervisning och kultur på svenska i Finland.

Dessutom samarbetar vi aktivt med andra stiftelser och fonder inom vårt verksamhetsområde. Under året förfogade vi över drygt 52 miljoner euro.

Vår verksamhet finansieras via avkastningen av medel som donerats till Svenska kulturfonden och förvaltas av Svenska litteratursällskapet i Finland rf (SLS). En del av avkastningen använder vi för våra administrativa kostnader.

År 2024 förfogade vi över sammanlagt 52,4 miljoner euro:

- SLS finansråd ställde totalt 48 miljoner euro till disposition för utdelning.
- Gemensamma satsningar med andra fonder och föreningar bidrog med ytterligare 0,7 miljoner euro.
- Medel som inte lyfts eller utdelats under 2023 uppgick till 3,7 miljoner euro.

Drygt 3 miljoner euro delades inte ut utan överfördes till utdelningen år 2025.

För vår administration använde vi 2,6 miljoner euro (5,3 procent). För vår egen kulturproduktion och våra egna utbildningsprojekt använde vi 0,5 miljoner euro (1,1 procent).

Under året inrättades två nya fonder:

- *Patrik och Birgitta Packaléns minnesfond* har syftet att i första hand stödja forskning om varför svåra skador uppkommer på fosterstadiet och barn föds handikappade och i andra hand stödja forskning och rehabilitering vid handikapp.
- *Mikael Tackmans minnesfond* stöder Svenska kulturfondens allmänna syfte.

	tusen euro
Avkastning ur Svenska kulturfonden från SLS år 2024	48 000
Återgående medel från tidigare år	3 684
Medel från andra stiftelser och föreningar	734
Totala disponibla medel år 2024	52 418
Kvarstående medel år 2024	-3 098
Totala utdelade medel år 2024	49 320

För mera detaljerad information om Kulturfondens bidragsformer se sidan 72.

Översikt över utdelningen

Under 2024 tog vi emot ansökningar för cirka 129 miljoner euro. I summan ingår också Svenska studiefondens ansökningar och medel för bidrag för film- och medieproduktion. Totalt fick vi ungefär 9 300 ansökningar, cirka 35 procent av dem i november. Av årets alla ansökningar beviljade vi 5 800.

Vi delade ut bidrag på totalt 49,3 miljoner euro till

- konst och kultur,
- utbildning, forskning och vetenskap samt
- annan allmän finlandssvensk verksamhet.

Vi publicerade alla beviljade bidrag på webbadressen **beviljade.kulturfonden.fi**.

På sidan 72 finns en lista med alla bidragsformer som vi utlyste 2024.

Bidrag med ansökningstid i september och november

I mars delade vi ut cirka 26,5 miljoner euro på basis av ansökningarna som lämnades in i november 2023. Beloppet motsvarade drygt 30 procent av novemberansökningarnas sammanlagda värde. Av cirka 3 300 ansökningar beviljade vi cirka 1 700; drygt hälften av de sökande fick alltså ett positivt besked. Vi fördelade bland annat

- projektbidrag,
- verksamhetsbidrag,
- arbetsstipendier,
- doktorandstipendier,
- andra forskningsbidrag och
- bidrag till lokala och regionala aktörer inom fondens verksamhetsområde.

En del av ansökningarna som vi fick i november krävde en mera omfattande beredning. Vi överförde dem till projektberedning vilket medförde att sökande fick bidrag enligt styrelsens beslut i ett senare skede.

I mars delade vi också ut sammanlagt 1,3 miljoner euro enligt särskilda donationsbestämmelser där mottagarna bestämts i testamentet eller gåvobrevet.

I september tog vi emot ansökningar om bidrag ur några regionalt riktade specialfonder och delade på basis av dem ut 1,2 miljoner euro. Under hela året delade vi sammanlagt ut över 6,2 miljoner i regionala bidrag. Det motsvarade 12,5 procent av Kulturfondens hela utdelning.

I oktober introducerade vi en ny ansökningstid för bidrag för professionella organisationer. De här bidragen hade tidigare ingått i den ordinarie ansökningsomgången i november. Ansökningstiden tidigare lades för att professionella organisationer skulle få besked redan i december, innan nästa verksamhetsår inleds. Med hjälp av den tidigare lagda ansökningstiden och beskedet ville vi underlätta organisationernas planering.

Till de österbottniska regionala bidragen från specialfonder hör både Svenska Österbottens Kulturfond (SÖK), vars utdelning Österbottens svenska kulturfond bereder, och Kristinestads

kulturfond vars utdelning en separat styrelse bereder. Till SÖK hör 29 enskilda fonder och utdelningen var i fjol 586 444 euro. Ur Kristine-stads kulturfond delades 42 482 euro ut.

Bidrag med annan eller fri ansökningstid

Vissa bidrag som till exempel lärlingsstipendier, förbundspaket och turnébidrag delar vi ut under andra tider på året. Många av våra bidragsformer har dessutom ansökningstid flera gånger per år – till exempel utlandspraktik och renoveringsbidrag för föreningshus.

Andra bidrag kan sökas under hela året. Exempel på sådana är *Kultur i skolan*, *Kultur på dagis*, *Kultur på bibban*, *Kultur i världen* och bidrag för olika fortbildande resor.

Vi beviljade också många bidrag för självfinansieringsandelar inom EU- och andra programprojekt.

Totalt stod dessa bidragsformer för en utdelning på 5,3 miljoner euro.

Samarbete med andra fonder

Vi delade ut totalt 3,3 miljoner euro tillsammans med olika samarbetspartner. Vår andel var 2,5 miljoner euro och samarbetsparternas andel 0,7 miljoner euro.

De två största samarbetena hänförde sig till Studiefonden (studiefonden.fi), vars utdelning uppgick till 1 miljon euro och filmpoolen (konstsamfundet.fi/stipendier/film), som hanterades av Konstsamfundet. Både Kulturfonden och Konstsamfundet bidrog med cirka 1 miljon euro vardera till filmpoolen.

Övriga mindre samarbeten gällde postdoc-poolen, stipendier för journalister, läromedelsbidrag och rekreattionsbidrag för äldre i Åbo-land. Dessutom samarbetade vi med SLS kring forskning och kultur.

Strategiska satsningar

Vi delade ut totalt 3,3 miljoner euro till strategiska projekt eller akuta projekt som inte var möjliga att behandla inom de ordinarie ansökningstiderna.

Den treåriga strategiska satsningen SKAPA för konstundervisning för barn och unga inleddes 2023. Under de två första åren betalades bidrag på 3,5 miljoner euro ut. Totalt omfattade satsningen 6 miljoner euro.

Under 2024 utarbetade vi vår nya strategi som presenteras på sidorna 64–65.

Intressebevakningsfonden

Intressebevakningsfonden stöder politiskt arbete som stärker tvåspråkigheten och framför allt det svenska språkets ställning i Finland. Fonden är en SFP partinära sammanslutning. Värdet uppgick till 2,2 miljoner euro år 2024.

Pro Artibus

Pro Artibus inledde sin verksamhet, att sköta om Svenska kulturfondens konstsamling, år 1989 och registrerades som stiftelse år 1991. Kulturfonden är Pro Artibus huvudsakliga finansiär och vi beviljade bidrag på cirka 1 miljon euro för verksamheten. Stiftelsen är närliggande till Utdelningsstiftelsen.

Fastighetsstiftelsen för Svenska kulturfonden

Kulturfondens fastighetssatsningar sköts via en egen stiftelse, Fastighetsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr, som är närliggande till Utdelningsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr. För Fastighetsstiftelsen reserveras årligen fem procent av de årliga tilldelade medlen. År 2024 var beloppet 2,4 miljoner euro.

Fastighetsstiftelsens styrelse utses av SFP:s partistyreelse. Utdelningsstiftelsens styrelseordförande är också styrelseordförande för Fastig-

Plock ur utdelningen 2024

novemberansökningarna
beviljades för

26,5 mn€

5,3 mn€

via bidrag med annan
eller fri ansökningstid

ca 1 mn€

verksamhetsbidrag till
Stiftelsen Pro Artibus

3,3 mn€

strategiska eller akuta projekt

SKAPA uppgick till totalt

6 mn€

Intressebevakningsfonden
finansierades med

2,2 mn€

Fastighetsstiftelsen
understöddes med

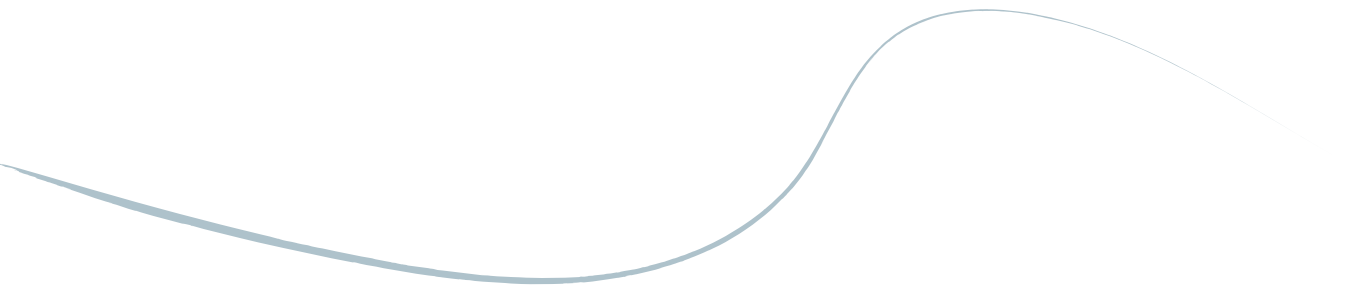
2,4 mn€

10,8 mn€

delades ut ur 191 specialfonder

2

nya fonder grundades

hetsstiftelsen och fastighetschefen fördelar sin tid jämt mellan de båda stiftelserna.

Bokslutet för Fastighetsstiftelsen publiceras på www.fastighetsstiftelsen.fi.

Fonder med specifika ändamål

Av Kulturfondens cirka 490 fonder går cirka 300 fonder under det allmänna ändamålet. Drygt 200 fonder har ytterligare ändamålskriterier och som vi följer upp separat. De här fonderna har specifika villkor, som kan vara av regional karaktär, gälla en särskild verksamhet eller särskilda sökande. Vi följde upp utdelningen för var och en av specialfonderna och beaktade deras särskilda villkor.

Inom vår ordinarie utdelning fördelade vi, år 2024, cirka 10,8 miljoner euro ur 191 specialfonder. Utdelningen ur specialfonder med bestämda mottagare uppgick till 1,3 miljoner euro; utöver intressebevakningsfonden som nämns ovan.

Det är alltid mycket viktigt att värna om det donatorn definierat, men samtidigt måste vi beakta hur donatorns avsikt kan anpassas till dagens

värld. Det här gäller särskilt specialfonderna. I en del fall står vi inför en ändring av stadgar eller ändamål som ändå måste förbli så nära donators avsikt som möjligt. En förändring är alltid känslig och vi måste vara mycket försiktiga och noggranna. Det är utmanande men viktigt att balansera mellan ett specifikt ändamål och att medlen faktiskt kan delas ut.

Ansökningssystemet Rimberty[®]

Kulturfondens ansökningssystem Rimberty[®] är en egenutvecklad molnbaserad tjänst för hantering av ansökningsprocessen.

Datasäkerheten är kontinuerligt i fokus och 2024 fortsatte arbetet för att nå ISO27001-certifikat under åren 2024-2025.

Molntjänsten och därtill hörande stödtjänster säljs även i viss mån till externa användarorganisationer både i Finland och i Sverige och i Danmark.

IT-teamet förstärktes med en ny systemutvecklare för att hantera den större volymen och det växande intresset för Rimberty[®].

Dialog och samverkan

På svenska i Finland

Tillsammans med andra finlandssvenska stiftelser och fonder delade vi kunskap och erfarenheter, diskuterade strategiska frågor och koordinerade ansökningar där våra intressen och ändamål sammanföll. Vi samlades regelbundet med ledande tjänstemän från:

- Föreningen Konstsamfundet
- Svenska folkskolans vänner
- Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne
- Stiftelsen Tre Smeder
- Svenska litteratursällskapet i Finland

I ett utvidgat samarbete deltog dessutom:

- Harry Schaumans Stiftelse
- Samfundet Folkhälsan

Tillsammans med finskspråkiga stiftelser

Vår vd och ledande tjänstemän från några finskspråkiga stiftelser samlades till regelbundna möten för att utbyta erfarenheter. I samarbetet deltog:

- Finska Kulturfonden
- Jane ja Aatos Erkon säätiö
- Jenny ja Antti Wihurin rahasto
- Konestiftelsen
- Alfred Kordelinin säätiö

Dialogpausstiftelsen

Dialogpausstiftelsen, som grundades 2019, ska genom dialog förstärka förtroendet, resiliensen och demokratin i Finland. Arbetet kring stiftelsen fortsatte tillsammans med:

- Finska Kulturfonden
- Jenny ja Antti Wihurin rahasto
- Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne
- Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra

Nya klassiker

År 2022 grundades fonden *Uudet klassikot – Nya klassiker* som stöder förutsättningarna för arbete och tillväxt bland etablerade aktörer inom främst scenkonst och visuell konst.

Genom att uppmuntra till nya typer av samarbeten vill man bland annat förlänga livscykeln för verk och produktioner och öka publikantal eller distribution. Våra samarbetspartner är finska staten och tre stiftelser:

- Finska Kulturfonden
- Alfred Kordelinin säätiö
- Jenny ja Antti Wihurin rahasto

Det fördjupade samarbetet med Finska Kulturfonden fortsatte inom projektet *Konsttestarna*, som erbjuder åttondeklassare möjlighet att besöka professionella konstinstitutioner.

Kulturförsvarskurs

Svenska litteratursällskapet och vi deltog första gången i arrangemangen av en tvåspråkig kulturförsvarskurs tillsammans med Finska Kulturfonden. Finska Kulturfonden har redan tidigare arrangerat årliga kurser, där olika aktörer samlas för att diskutera samhällsfrågor med konsten och kulturen som utgångspunkt. Samarbetet gav mersmak och fortsättning följer.

Framtida utmaningar i Norden

Det nordiska fond- och stiftelsesamarbetet har fått fart genom forskningsprogrammet *Framtida utmaningar i Norden*. Programmet ska producera ny kunskap om hur vi kan möta framtidens samhällsutmaningar med fokus på samhällsvetenskap och humaniora. Vi finansierar programmet tillsammans med:

- Svenska litteratursällskapet i Finland
- Riksbankens Jubileumsfond (Sverige)
- Familjen Kamprads stiftelse (Sverige)
- Finska Kulturfonden
- Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne

Föreningen Stiftelser och fonder

Vd Sören Lillkung är sedan 2022 styrelsemedlem i Stiftelser och fonder rf och sedan 2024 styrelseordförande. Föreningen erbjuder medlemmarna intressebevakning, fortbildning och möjlighet att tillsammans utveckla rättvisa och transparenta processer.

Kulturfondens strategi

Under de senaste tio åren har Kulturfondens utdelning ökat stort. Det ställer nya krav på både vår ordinarie utdelning och våra strategiska satsningar. Under 2024 utarbetade vi Kulturfondens första regelrätta strategi. Företaget Alice Labs med Oskar Korkman och Sebastian Schauman fungerade som stöd under strategiprocessen. Läs hela strategin på www.kulturfonden.fi – Om Svenska kulturfonden.

Under strategiperioden 2025-2029 arbetar vi enligt fyra roller:

1. STÖDJA AKTIVITET OCH ENGAGEMANG

Vi bidrar till större förståelse, aktivitet och engagemang för det svenska i Finland.

2. SKAPA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR TALANGER ATT UTVECKLA SIN POTENTIAL

Vi identifierar och stöder talangfulla personer inom våra verksamhetsområden. Vi stöder mentorskap och alumnprogram och utvecklar innovativa sätt för att lyfta fram och stödja talang.

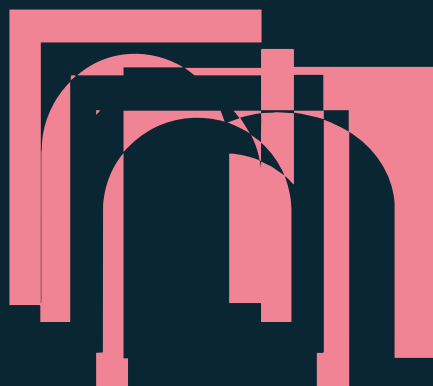

3. BEVARA OCH UTVECKLA KRITISK SAMHÄLLSSTRUKTUR SOM GYNNAR DET SVENSKA I FINLAND

Vi bidrar till att bevara och utveckla samhällsstrukturer som är avgörande för det svenska i Finland. Vi främjar professionalisering, och i förlängningen också inkludering, gränsöverskridande samarbeten och språkkunskaper.

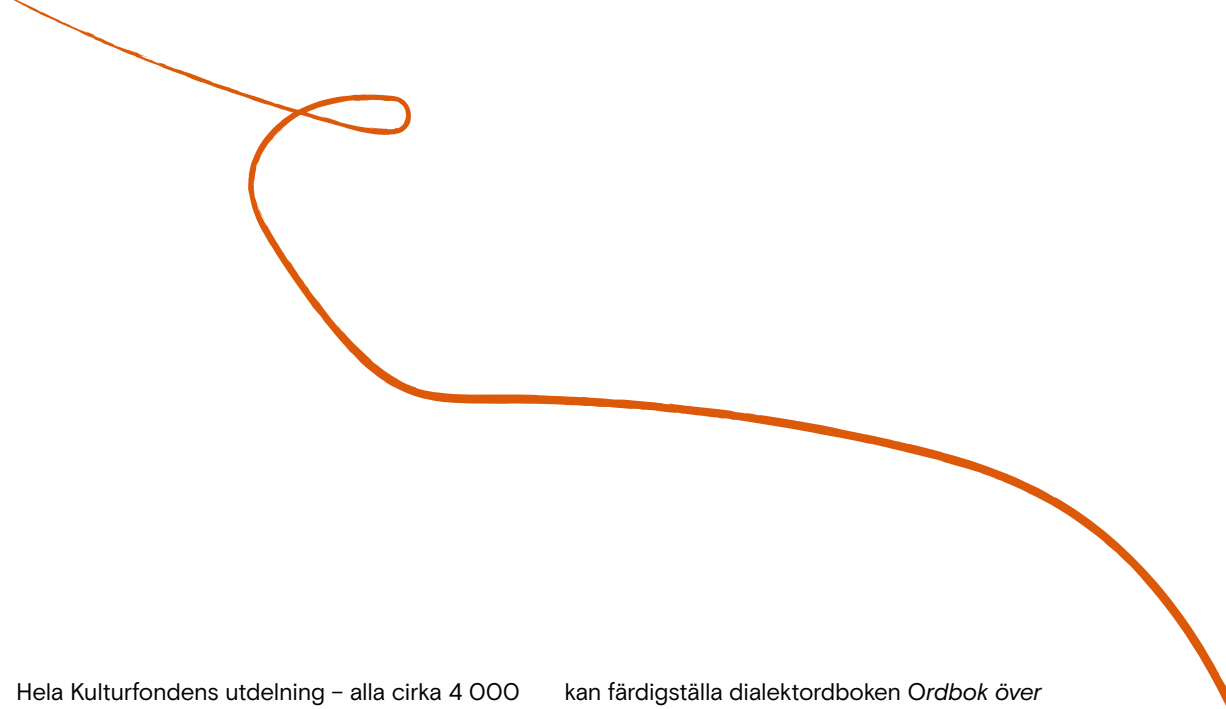
4. DRIVA SAMHÄLLSFÖRBÄTTRING I FINLAND MED EN SVENSK DIMENSION

Vi bidrar aktivt till en positiv samhällsförändring i Finland. Vi är speciellt fokuserade på att främja diversitet och motarbetar polarisering. Vi bygger broar över språk- och kulturgränser.

Bidrag och stipendier – våra proaktiva satsningar

Varje år definierar vi vissa tyngdpunktsområden som vi uppmärksammar litet extra utöver Kulturfondens årliga ordinarie utdelning. Till den här proaktiva bidragsverksamheten och de strategiska målen hörde 2024 bland annat satsningarna på en dialektordbok och på att stärka det svenska i Åbo.

Hela Kulturfondens utdelning – alla cirka 4 000 bidrag som årligen beviljas – styrs av stiftelsens ändamål och donationer.

Alla beviljade bidrag och stipendier finns på beviljade.kulturfonden.fi. På årsbokens sida 72 finns en översikt över utdelningen inom olika sektorer.

SKAPA – jämlik och tillgänglig konstundervisning för barn och unga

I många svensk- och tvåspråkiga kommuner och vid flera universitet är SKAPA-projekten i full gång. Nu när de sex miljoner euro som vi satsade inom vårt strategiska program är utdelade, följer vi med spänning med alla aktiviteter som strävar efter en tillgänglig och jämlik konstundervisning för barn och unga. SKAPA-projekten utvärderas externt och inom några år vet vi om satsningen ledde till stärkta svenskspråkiga studiestigar, ett bredare utbud av konstämnen och en bättre tillgänglighet för underrepresenterade grupper inom konstundervisningen. Möjligheterna att skapa starkare strukturer och bättre ekonomisk hållbarhet på detta fält är också intressant för oss.

De svenska dialekterna i Finland dokumenteras

I slutet av 2023 fattade Kulturfondens styrelse beslut om att tillsammans med Svenska litteratursällskapet bevilja betydande finansiering, så att Institutet för de inhemska språken

kan färdigställa dialektordboken *Ordbok över Finlands svenska folkmål* år 2036. Ordboken bygger på ett dialektmaterial som samlades in cirka 1860–1970 i över 80 socknar på det svensktalande området i Finland. Vår andel av finansieringen till den språk- och kulturhistoriskt värdefulla ordboken är nästan 1,2 miljoner euro.

Miljonsatsning på forskning om det svenska i Finland

Tillsammans med Svenska litteratursällskapet utlyste vi en miljon euro för forskning om framtida utmaningar för det svenska i Finland. Ett projekt inom humaniora, samhällsvetenskaper eller pedagogik kommer att beviljas hela beloppet. Forskningen kan vara tvärvetenskaplig och får också ta avstamp i historien, även om det är framtiden som ska stå i fokus. Vilket projekt som beviljas en miljon euro klarnar i maj 2025.

År 2023 utvärderade vi internt novemberprocessen. Det resulterade i att professionella organisationer inom konst, kultur, utbildning och civilsamhälle 2024 kunde ansöka om bidrag redan i oktober. Cirka 10 miljoner euro från vårens utdelning beviljades redan under hösten. Under de kommande åren utvärderar vi den nya bidragsformen och dess effekter.

I samband med denna förändring beslöt vi också att inför ansökningstiden i november slopa uppdelningen i separata bidrag för projekt och verksamhet.

FOTO: JONATHAN TERLINDEN

Dialogpaus för minskad polarisering

Kulturfonden var med och grundade Stiftelsen Dialogpaus våren 2019 och vår styrelse har fattat beslut om att vi ska vara med och finansiera stiftelsens arbete fram till 2027. Dialogpaus är en populär och utbredd samtalsmetod, som stöder en konstruktiv diskussionskultur, minskar polariseringen och stärker människors delaktighet. Vi använder själva metoden i olika sammanhang och ordnade under året en dialog kring temat trygghet i skolan för kolleger från andra fonder och stiftelser och en om att våga använda språk man inte behärskar perfekt i samband med *Bra sagt!*-festivalen i Lahtis i september.

Flerårig satsning på litterära samarbetsprojekt

Vi gick in för att bevilja ett treårigt bidrag för de olika litterära satsningar som Svenska litteratursällskapet producerar med finansiering från finlandssvenska fonder och stiftelser. Beslutet

är en överenskommelse med de övriga finansierarna. Vår andel är totalt 555 000 euro och omfattar de finlandssvenska mässområdena och scenerna på bokmässorna i Helsingfors och Göteborg 2024–26 samt årlig utgivning av *Bokkatalogen* och ett finlandssvenskt specialnummer av tidningen *Vi Läser*.

Succé för Stormskärs Maja på vita duken

Storfilmen *Stormskärs Maja* i regi av **Tiina Lymi** fick i produktionsfasen av Kulturfonden och Konstsfundet ett förlustgarantilån på 280 000 euro. Filmen blev fort en publik- och kritikersuccé och den mest sedda inhemska filmen under 2020-talet. Därmed blev filmen också den första som fått ett förlustgarantilån och faktiskt återbetalar lånet till den så kallade filmpoolen.

Filmen hade våren 2024 premiär också i Sverige och Kulturfonden beviljade ytterligare 15 000 euro till produktionsbolaget Solar Films.

Bidraget skulle möjliggöra en storlansering på den svenska och nordiska marknaden.

Svenskt program i Uleåborg under kulturhuvudstadsåret

Uleåborg är europeisk kulturhuvudstad 2026 och arrangörerna är särskilt intresserade av att stärka det nordiska samarbetet. Uleåborg ligger i en viktig region där det nordligaste Norden har ett aktivt samarbete på många plan. Även den svenska språkön i staden ska ges synlighet. Kulturfonden bidrog till satsningen genom att bevilja ett bidrag på upp till 200 000 euro för svenskspråkigt program under kulturhuvudstadsåret. Bidraget beviljades ur *Elin och Karl Pentzins fond*, som har som syfte att verka "för den svenska saken, främst i Uleåborg."

Ett praktikantsamarbete inleddes också, vilket innebar att en studerande eller nyligen utexaminerad får värdefull arbetserfarenhet av ett internationellt kultursamarbetsprojekt. Platsen ingår i Kulturfondens utlysning av *Internationell praktik* våren 2025.

Projekt för att stärka det svenska i Åbo

Det svenska språket och den svenska kulturen har djupa rötter i Åbo och svenskan kan anses vara stark i staden. Samtidigt är den svensk-språkiga vardagen och verksamheten ofta splittrad och osynlig för andra än de svensk-språkiga. Kulturfonden förde därför diskussioner med Åbo stad och Stiftelsen för Åbo Akademi kring ett gemensamt projekt för att göra det svenska mera synligt. Staden firar sitt 800-årsjubileum 2029 och vill att det då syns att Åbo är en tvåspråkig stad.

Under 2024 fick projektet *Levande tvåspråkighet i Åbo* sin slutliga form och Åbosamfundet fick ett bidrag på 150 000 euro för att förverkliga det. Projektet är fyraårigt (2025–2028) med en totalbudget på 450 000 euro. Alla tre parter deltar i projektet till lika stora delar. Projektets syfte är att utveckla och lyfta svenskans synlighet och möjligheter i Åbo och att förstärka stadens tvåspråkighet. Planen baserar sig på **Göran Djupsunds** utredning som gjordes 2023 på beställning av Svenska kulturfonden och Stiftelsen för Åbo Akademi.

Digital kompetens i småbarnspedagogiken

Vi gav ut **Alexandra Nordströms** och **Linda Mannilas** rapport *Digital kompetens inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen i Svenskfinland*, en uppföljning av Mannilas rapport om digital kompetens inom den grundläggande utbildningen, som vi finansierade och gav ut 2021. I vårt webbseminarium *Kvalitativ skärmtid för alla* berättade Nordström och Mannila om sina forskningsresultat och gav rekommendationer för användningen av digitala verktyg i svenskspråkiga daghem och förskolor.

Pedagogiskt forskningsforum med bedömning i fokus

I sin tidigare utgivna utredning om den svensk-språkiga utbildningen i Finland pekade **Gun Oker-Blom** på behovet av ett återkommande pedagogiskt forskningsforum. Vi tog fasta på detta och ordnade i oktober tillsammans med Helsingfors universitet och Åbo Akademi ett seminarium i Helsingfors kring temat bedömning. Forskare presenterade och diskuterade ämnen som utmaningar med bedömning av

skolprestationer, studenturval på basis av betyg, övergången från summativ till formativ bedömning och bedömningens roll i en föränderlig värld. Nästa forskningsforum ordnas hösten 2025 i Vasa.

AI på svenska i Finland

Vi har under flera års tid gjort satsningar med anknytning till artificiell intelligens på svenska i Finland. I oktober ordnade vi i samarbete med Helsingfors universitet och Åbo Akademis Experience Lab seminariet *Artificiell intelligens i samtiden och framtiden – en dag för dialog om AI och det svenska i Finland*. En av målsättningarna med det välbesökta seminariet var att diskutera behovet av ett nätverk med aktörer som arbetar med AI-relaterade frågor inom olika samhällssektorer. Deltagarna representerade sektorer som bildning, hälsa och välfärd, demokrati och beslutsfattande samt konst, kultur och media.

Seminarium om kris och trauma i skolan

Efter att ha ordnat två fortbildningsresor till Oslo för elev- och studerandevårdspersonal tillsammans med Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne och Folkhälsan samlade vi alla resedeltagare till ett seminarium i Tammerfors. Seminariet hade rubriken *Kris och trauma i skolan*. På detta sätt ville vi återkoppla till upplevelserna och de insikter vi tagit med oss från Norge och samtidigt stärka nätverken mellan de skolor och kommuner som deltagit i resorna. Seminarieprogrammet handlade bland annat om hur man hanterar kriser på skolfältet inom Oslo kommun och om hur samarbetet kunde utvecklas mellan nyhetsmedier och skolor i krissituationer.

Fortbildning för bibliotekarier på bokmässan i Göteborg

I september ordnade vi en uppskattad fortbildningsresa för bibliotekarier till Bokmässan i Göteborg i samarbete med Finlands svenska biblioteksförening. Mässans teman var Såpmi och rymden. Gruppen åkte också till Borås, där vi bland annat besökte barnens kulturrum *Knacka på!* och stadsbiblioteket.

Utvärderingar initierades

Tove Ekman granskade på uppdrag av oss processerna för och effekterna av fondens lärlingsstipendier, bidrag för lokalhistorisk praktik och utlandspraktik. Utredningen presenterades i september och ett första resultat var att bidragsformen *Lokalhistorisk praktik* från år 2025 återfick sitt ursprungliga namn *Kulturarvspraktik*. Övrigt utvecklingsarbete baserat på utredningen fortsätter de närmaste åren.

Utredningen har inte publicerats utan är avsedd som ett internt verktyg för fondens beslutsfattare, för Finlands kultur och vetenskapsinstitut och de institut som erbjuder praktikantplatser.

Under år 2024 initierade vi också en omfattande genomlysning av den svenskspråkiga ungdomsrörelsen i Finland och på Åland. Uppdraget utförs gemensamt av **Göran Djupsund, Jens Berg** och **Anna Bertills** och leds av en styrgrupp bestående av representanter för Kulturfonden, FSU och de regionala ungdomsförbunden. Resultaten presenteras våren 2025.

Bidrag och stipendier som utlystes 2024

Information om alla bidragsformer finns
på kulturfonden.fi/stipendierobidrag.

Ordinarie ansökningstid i november

- Arbetsstipendier för konstnärer
- Doktorandstipendier
- Bidrag för vetenskaplig forskning (samfund)
- Bidrag för föreningar och organisationer
- Projektbidrag inom kultur och utbildning (privatpersoner och arbetsgrupper)
- Projektbidrag för konstnärer (privatpersoner och arbetsgrupper)

Specialfonder, ansökningstid i september

- Karl Hjalmar och Karin Helena Winbergs Nyländska Skärgårdsfond
- Henrik Nysténs testamentsfond
- Svenska Österbottens Kulturfond (SÖK)
- Kristinestads kulturfond
- Henry och Martta Bertells minnesfond
- Inga, Valdemar, Anna-Lisa och Inga-Brita Westbergs fond – akademisk forskning
- Inga, Valdemar, Anna-Lisa och Inga-Brita Westbergsfond – akademiska studier
- Utvecklingsbidrag ur Frans Henriks testamentsfond
- Hallå – språkprojekt
- Systrarna Standertskjöldes rekreativstipendium
- Systrarna Standertskjöldes rehabiliteringsstipendium

Annan ansökningstid

- Oktober / Bidrag för professionella organisationer (ny bidragsform)
- Föreningshusrenovering – konditionsbedömning och planering
- Föreningshusrenovering – renoveringsåtgärder
- Lärlingsstipendier
- Residensstipendier
- Internationell praktik
- Turnébidrag

Samarbeten med andra finansiärer

- Stipendier för journalister och journalistikstuderande, i samarbete med Konstsamfundet
- Studiefonden – stipendier för studerande och läroinrättningar, flera samarbetspartner
- Rekreation för äldre i Åboland, i samarbete med Stiftelsen Eschnerska Frilasarettet
- Läromedelsstipendier för grundläggande utbildningen och gymnasiet respektive yrkesutbildningen, i samarbete med Konstsamfundet, SFV och Lisi Wahls stiftelse för studieunderstöd
- Bidrag för film- och medieproduktion, i samarbete med Konstsamfundet som också administrerar bidragsformen

Fri ansökningstid

- Kultur på dagis
- Kultur i skolan
- Kultur i vården
- Kultur på bibban
- Bokpaket
- Studieresor i grupp för utbildningssektorn
- Stipendier för fortbildning och behörighetsgivande studier – utbildning
- Bidrag för fortbildning och nätverk inom konst och kultur
- Kulturarvspraktik
- Systrarna Standertskjöldes friskvårdsstipendium
- Kultur- och studiebesök
- Hallå – språkmöten (ny ansökningstid)
- Bidrag för språkexamen i finska för statsförvaltningen (avslutades 30.6)

Bidrag som kan sökas med särskilt tillstånd

- Självfinansieringsandelar för EU-projekt inom våra verksamhetsområden
- Bidragsansökan utanför ordinarie ansökningstid
- Stipendier för studier vid internationella spetsenheter (avslutades 15.10)

Pris och tävlingar

Vi delade ut pris för att belöna personer som gjort extraordinära insatser inom utbildning eller kultur. Kulturfondens stora pris gick till kompositören Markus Fagerudd.

Kulturfondens pris

Vi delade ut tre pris för att

- belöna modiga, nyskapande, extraordinära insatser för kunskande, kreativitet och kompetens på svenska i Finland,
- visa att man i en liten kulturkrets kan nå internationell kvalitet och
- stödja ett brett kulturbegrepp med respekt för både tradition och innovation.

Vi delade också ut tre regionala pris för att belöna betydande regionala insatser inom Kulturfondens verksamhetsområden. Allmänheten hade möjlighet att via vår webbplats lämna in förslag på pristagare.

Prismotiveringarna finns på www.kulturfonden.fi/arsberattelse.

Kompositören

Markus Fagerudd

Svenska kulturfondens stora pris 30 000 euro

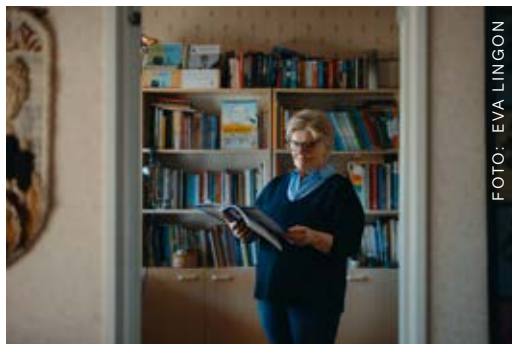
FOTO: EVA LINGON

SKÅDESPELAREN

Christoffer Strandberg

Svenska kulturfondens
pris på 15 000 euro

LÄSFRÄMJAREN

Ulla Stina Åman

Svenska kulturfondens
pris på 15 000 euro

KULTURAKTIVISTEN

Eva Costiander-Huldén

Åbolands svenska kulturfonds
pris på 15 000 euro

KONSTPEDAGOGEN

Katja Köngäs

Nylands svenska kulturfonds
pris på 15 000 euro

KONSTNÄREN

Simon Gripenberg

Österbottens svenska kulturfonds
pris på 15 000 eur

Svenska dagen-pris

I samband med svenska dagen belönade vi personer som gjort insatser för kultur och utbildning i sin region.

PENSIONERADE REKTORN

Moa Thors

Svenska dagen-priset i Nyland 5 000 euro

KOMPOSITÖREN

Laura Naukkarinen

Svenska dagen-priset i Åboland 5 000 euro

ELDSJÄLEN OCH SKOLKOCKEN

René Michelsson

Svenska dagen-priset i Österbotten 5 000 euro

Fredrika Runeberg-stipendiet

KONSTNÄREN, DRAMATIKERN
OCH SKÅDESPELAREN

Harriet Abrahamsson

Fredrika Runeberg-stipendiet 10 000 euro

Meta och Ole Torvalds pris

MUSEIAKTIVISTEN

Gunilla Örnell

Meta och Ole Torvalds pris på 5 000 euro

JOURNALISTEN

Niklas Fagerström

Anita och Nils Meinanders stipendium för medicinsk journalistik på 6 000 euro

Skrivartävlingar för studerande

STUDERANDE

Ella Jalamo,
Tölö gymnasium i Helsingfors

Första pris i kolumntävlingen ARGH?

Samarbete med Svenska modersmålslärarföreningen i Finland

Andra pris: Erik Metzner, Ekenäs gymnasium

Tredje pris: Laura Lillas,
Topeliusgymnasiet i Nykarleby

STUDERANDE

Ilona Suominen

Puolalanmäen lukio i Åbo

Första pris i de finskspråkiga
abiturienternas uppsatstävling på svenska
I samarbete mellan föreningen
Finlands svensklärare

Andra pris: Mikael Liimatainen, Kouvola

Tredje pris: Juuli Schadewitz, Esbo

Kommunikationen i siffror

I kommunikationen var vårt främsta mål att locka och betjäna sökande och vara tillgängliga för allt fler. Vi bjöd på berättelser om bidragstagare för att nå många och samtidigt ge inspiration för sökande och information om utdelningen.

Vi fortsatte ha yngre och nya målgrupper i fokus och nådde dem allt bättre med hjälp av kommunikationen om bland annat vårfesterna och utlysningar för yngre målgrupper. Vi använde mer videoformat än tidigare och satsade också på ett visuellt innehåll.

948

uppdateringar

1 680

nya följare

390

nya på Facebook

800

nya på Instagram

270

nya på LinkedIn

200

nya på TikTok

20

nya på YouTube

De aktivaste månaderna

161

inlägg i mars

133

inlägg i september

134

inlägg i november

10 200

följare på
Facebook

233,5t

personer nåddes

236

inlägg

887

gillade vårt
populäraste inlägg

5 500

följare på
Instagram

74,7t

personer nåddes

635

uppdateringar

152

gillade vårt
populäraste inlägg

7
inlägg på TikTok

19
inlägg på LinkedIn

9
publicerade videor

8 700
visningar av videoklipp

69
nyheter på vår webbplats

215t
visningar

1 667
besökare 28.11

196
publicerade sidor, fördelade på **2** publikationer

5 896
prenumeranter på vårt nyhetsbrev

14,7t
öppnade nyhetsbrev

19
pressmeddelanden

380
omnämningar i traditionella medier

Evenemang 2024

Under året ordnade vi 23 evenemang och produktioner. Av dem var vårfesterna med cirka 1 000 besökare den största satsningen. Vårfesterna hade interkultur i fokus och 400 av deltagarna besökte våra evenemang för första gången. Förutom evenemangen nedan ordnade vi också mindre prisutdelningar, rundabordssamtal och informationsträffar.

26–27.1

Educa 2024

Gemensam monter med Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Svenska folkskolans vänner och Föreningen Konstsamfundet på Educa-mässan i Helsingfors.

26.1

Att vilja men inte kunna

Scensamtal om barn och unga som drar sig undan och inte går till skolan, i samband med Educa-mässan.

140 deltagare

21–22.3

Kris och trauma i skolan – kan två resor göra skillnad?

Seminarium för deltagarna från två fortbildningsresor för elev- och studerandevårdspersonal, i samarbete med Brita Maria Renlunds stiftelse under elevvårdsdagarna i Tammerfors.

70 deltagare

11.4

Kvalitativ skärmtid för alla – digital kompetens i småbarnspedagogiken och förskolan

Webbseminarium om digital kompetens i de lägre åldrarna.

118 visningar

14.5

Pristagarlunch

Festlunch för vårens sex pristagare, Helsingfors.

14–22.5

Linking the (un)known – an Intercultural Art Experience

Vårfester i form av tre interkulturella evenemang

- 14.5 på Bio Rex i Helsingfors
- 17.5 i Lokstallet på Wärtsiläområdet i Vasa
- 22.5 på Logomo i Åbo.

1 000 deltagare, av vilka 400 första gången deltog i Kulturfondens evenemang

13.6

Ditt kreativa år

Webbseminarium för Kulturfondens arbetsstipendiater och framtida sökande.

184 visningar

26–27.8

Kulturfondens idédagar

Årliga seminariedagar för Kulturfondens alla förtroendevalda och personal, Tammerfors.

62 deltagare

2.9

Fredrika Runeberg-stipendiets utdelningsfest

Prisceremoni för stipendiaten Harriet Abrahamsson, Runebergs hem i Borgå.

45 deltagare

27.9

Rohkeasti pökkakielellä – Våga tala flera språk

Dialogpaussamtalet under Bra sagt-festivalen, Sibelius huset i Lahtis.

12 deltagare

25–27.9

Fortbildningsresa till Bokmässan i Göteborg

Fortbildningsresa för biblioteksanställda, i samarbete med Finlands Svenska Biblioteksförning.

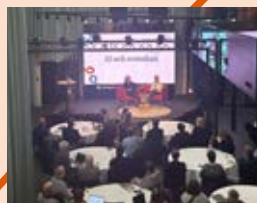
20 deltagare

30.9

Kulturronden II – ekonomi och framtida finansiering

Nätverks- och informations-träff kring aktuella teman för organisationer inom konstsektorn, Kulturfondens utrymmen i Helsingfors.

13 deltagare

1.10

Artificiell intelligens i samtiden och framtiden – en dag för dialog om AI och det svenska i Finland

Seminarium om hur utvecklingen av AI påverkar det svenska i Finland inom olika samhällsbärande områden, Epicenter i Helsingfors.

94 deltagare

25.10

**Poeten & prompten
– ett scensamtal om
AI inom litteratur**

Scensamtal om konst och
konstgjort inom litteratur,
Helsingfors Bokmässan.

50 deltagare

25.10

**Vem vann kolumntävling-
en ARGH? och novelltäv-
lingen Vad händer?**

Prisutdelning i samband med
Helsingfors bokmässan.

110 deltagare

30.10

**Pedagogiskt
forskningsforum
– bedömning i fokus**

Heldagsseminarium kring
aktuella utbildningsfrågor,
Helsingfors universitet.

78 deltagare

30.10

**Om arbetsstipendier
och projektbidrag**

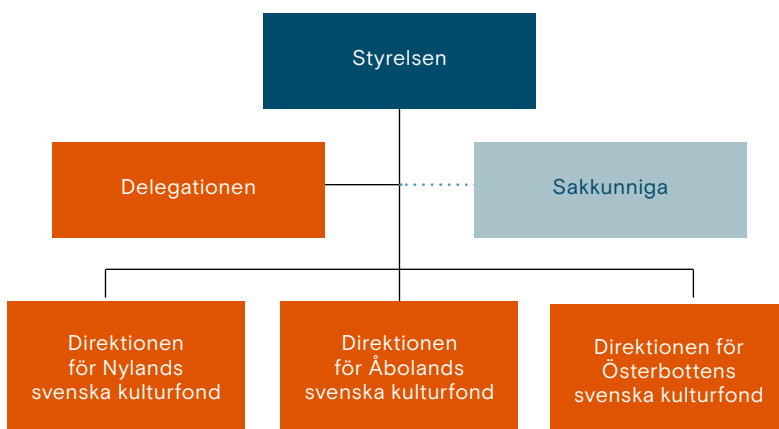
Webbseminarium för
konstnärer som ansöker
om arbetsstipendium eller
projektbidrag.

239 visningar

Förvaltning och organisation

Kulturfonden sköter beredningen och beslutsprocessen kring bidrags- och stipendieansökningar. Styrelsen leder organisationen och beslutar om utdelningen. Kansliet bereder ansökningarna och sköter administrationen.

FÖRTROENDEVALDA OCH SAKKUNNIGA

KANSLIETS ORGANISATION

Förtroendevalda

Våra förtroendevalda ska känna bra till samhälls- och utbildningsfrågor, kulturlivet, organisationsfältet och regionerna i Svenskfinland. Målsättningen är att både olika områden inom den svenskspråkiga utbildnings- och kultursektorn och olika delar av Finland är företrädade bland de förtroendevalda. Dessutom ska köns- och åldersfördelningen vara jämn.

Mandatperioderna för alla förtroendevalda är 1.8–31.7. Direktionernas ordförande väljs för en period på tre år och kan återväljas en gång. Medlemmarna väljs för en period på två år och kan återväljas två gånger.

Styrelsen

Styrelsen tillsätts av Svenska folkpartiets partistyreelse och består av en ordförande, åtta medlemmar och tre ersättare. Ordföranden väljs för tre år och kan återväljas en gång. Medlemmarna väljs för två år och kan återväljas två gånger.

Styrelsen tar beslut om utdelningen, godkänner strategin, verksamhetsplanen och budgeten och övervakar kansliets verksamhet.

Delegationen

Delegationen är ett sakkunnigorgan för styrelsen och föreslår också vem som ska få Kulturfondens pris. Dessutom väljer delegationen stiftelsens revisor.

Delegationens ordförande och fjorton medlemmar tillsätts av Svenska folkpartiets partistyreelse. Ordföranden väljs på tre år och kan återväljas en gång. Medlemmarna väljs på två år och kan återväljas två gånger.

De regionala direktionerna

En del av beredningen sköts av tre regionala direktioner:

- direktionen för Svenska kulturfonden i Nyland
- direktionen för Svenska kulturfonden i Åboland
- direktionen för Svenska kulturfonden i Österbotten

Det är viktigt att direktionernas medlemmar är väl förtrogna med samhälls- och kulturlivet på svenska inom sin region. De regionala direktionerna gör förslag till utdelningen som styrelsen sedan godkänner. Ombudsmännen med regionansvar föredrar ärenden i respektive direktion.

De regionala direktionerna tillsätts av Svenska folkpartiets partistyreelse på förslag av stiftelsens styrelse.

Sakkunniga

Vid bedömningen av ansökningar som inlämnats i november och också inom flera andra bidragsformer har utomstående sakkunniga inom olika områden en viktig uppgift.

Kulturfondens styrelse utser årligen de cirka 40 utomstående sakkunniga, vars namn vi inte offentliggör.

Förtroendevalda

BAKRE RADEN FRÅN VÄNSTER: Björn Wallén (delegationen), Niklas Nylund (delegationen), Jan Lindh (delegationen), Lena Sågfors (direktionen för Österbottens svenska kulturfond), Pauliina Holmqvist (direktionen för Österbottens svenska kulturfond), Nicklas Nygård (direktionen för Österbottens svenska kulturfond), Anton Lindholm (direktionen för Österbottens svenska kulturfond), Johnny Sandsten (direktionen för Österbottens svenska kulturfond), Christine Langinauer (direktionen för Nylands svenska kulturfond).

MITTERSTA RADEN FRÅN VÄNSTER: Clara Reinikainen (direktionen för Åbolands svenska kulturfond), Christian Wentzel (styrelsen), Victoria Nylund (direktionen för Österbottens svenska kulturfond), Emína Arnautovic (delegationen), Petri Pöyhönen (direktionen för Nylands svenska kulturfond), Sabina Forsbacka (styrelsen), Johan Bäckman (direktionen för Österbottens svenska kulturfond), Robert Louhimies (direktionen för Åbolands svenska kulturfond), Anna Moberg-Jokinen (delegationen), Eva Åström (styrelsen), Freja Rudels

(delegationen), Miira Holländer (direktionen för Nylands svenska kulturfond), Antonia Prinsén (delegationen), Katja Långvik (direktionen för Nylands svenska kulturfond), Johanna Wassholm (direktionen för Åbolands svenska kulturfond), Mikael Svarvar (ordförande delegationen), Erik Söderblom (delegationen).

NEDERSTA RADEN FRÅN VÄNSTER: Björn Vikström (vice ordf. styrelsen), Tanja Reuter-Lindén (direktionen för Åbolands svenska kulturfond), Marja Rak (delegationen), Maimouna Matikainen-Soreau (delegationen), Annika Nummelin (styrelsen), Anna Jungner-Nordgren (styrelsen), Barbara Huldén (direktionen för Nylands svenska kulturfond), Mirella Pendolin (direktionen för Nylands svenska kulturfond), Maren Jonasson (direktionen för Nylands svenska kulturfond), Julia Nyman (direktionen för Åbolands svenska kulturfond), Ingela Bodbacka-Rak (direktionen för Österbottens svenska kulturfond), Tony Björk (styrelsen), Oscar Byman (styrelsen).

Styrelsen

ORDFÖRANDE

Mikaela Nylander,
Statssekreterare, Borgå

MEDLEMMAR

Björn Vikström
Vice ordförande, professor, Åbo

Tony Björk
Rektor, Kyrkslätt

Silja Borgarsdóttir Sandelin
Specialmedarbetare, Helsingfors

Oscar Byman (från 1.8)
Specialmedarbetare, Kimitoön/Bryssel

Sabina Forsbacka (från 1.8)
Regionchef, Nykarleby

Gunilla Granberg (till 31.7)
Utvecklingschef, Pargas

Christoffer Ingo
Riksdagsledamot, Korsholm

Christel Liljeström (till 31.7)
Riksdagssekreterare, Sibbo

Annika Nummelin
Ambassadörens assistent med
ansvar för kultursamarbete,
Danmarks ambassad, Stockholm

Jonas Rönnqvist
Verksamhetsledare, Vasa

ERSÄTTARE

Anna Jungner-Nordgren
Sakkunnig vid Folktinget, Helsingfors

Håkan Nystrand (till 31.7)
Forstråd, skogsbrukare, Esbo

Christian Wentzel (från 1.8)
Verksamhetsledare, Helsingfors

Eva Åström
Studiehandledare, Uleåborg

Delegationen

ORDFÖRANDE

Mikael Svarvar
Musiker, Larsmo

MEDLEMMAR

Frida Sigfrids (till 31.7)
Vice ordförande
Studerande, Borgå

Maimouna Jagne-Soreau (från 1.8)
Vice ordförande
Forskare, Helsingfors

Emina Arnautovic
Integrationssakkunnig, Närpes

Janne Grönroos
Journalist och komiker, Ekenäs och Helsingfors

Sofia Jernroth
Redaktör, Helsingfors

Jan Lindh
Rektor, Lovisa

Anna Moberg-Jokinen
Daghemsföreståndare, Hyvinge

Niklas Nylund
Musiker, Borgå

Malin Olkkola
Redaktör, freelancer/scenkonst, Vasa

Antonia Prinsén (från 1.8)
Verksamhetskoordinator, Vasa

Marja Rak
Designer, Jakobstad

Freja Rudels
Författare, Kimitoön

Erik Söderblom
Opera- och teaterchef, professor, Helsingfors

Björn Wallén
Ordförande för Fritt Bildningsarbete rf, Ingå

Johanna Wassholm
Docent, historieforskare, Åbo

Direktioner

Nylands svenska kulturfond

ORDFÖRANDE

Anders Lindholm-Ahlefeldt (till 31.7)
Kultur- och fritidschef, Esbo

Tom Rejström
(ordförande från 1.8)
Lektor i skådespelarkonst, Helsingfors

MEDLEMMAR

Jennifer Dahlbäck (till 31.7)
Verksamhetsledare, Karis

Oscar Gräsbeck (från 1.8)
Pianist, sångare och musikproducent, Raseborg

Miira Holländer (från 1.8)
Kulturproducent, Borgå

Kristoffer Holmberg (till 31.7)
Programchef, Ekenäs

Barbara Huldén
Lektor, Grankulla

Maren Jonasson (från 1.8)
Redaktionschef, Borgå

Christine Langinauer
Utställningsmanuens, Helsingfors

Katja Långvik
Senior rådgivare, Karis

Mirella Pendolin
Musiker och musiklärare, Lovisa

Petri Pöyhönen
Operasångare, sångpedagog och verksamhetsledare, Helsingfors

Björn Wallén
(delegationens representant)

Ordförande för
Fritt Bildningsarbete rf, Ingå

Åbolands svenska kulturfond

ORDFÖRANDE

Johanna Wassholm
Docent,
projektforskare i historia,
Åbo (delegationens representant)

MEDLEMMAR

Thomas Jansson
Författare och kulturjournalist, Åbo

Sanna Järf (till 31.7)
Rektor, Kimitoön

Robert Louhimies (från 1.8)
Arkivarie vid sjöhistoriska institutionen, Åbo Akademi, Raseborg

Julia Nyman
Intendent/kurator, Åland

Gustav Nyström
Musikpedagog (YH), Korpo

Clara Reinikainen
Musikpedagog, Åbo

Tanja Reuter-Lindén
Lektor i bildkonst, Mariehamn

Andrea Schmidt (till 31.7)
Kulturproducent, Åbo

Anne Sjöström
Museichef, Åbo

Magnus Sundman
Lärare, Pargas

Jimmy Träskelin (från 1.8)
Musikpedagog, Dalsbruk

Österbottens svenska kulturfond

ORDFÖRANDE

Pauliina Holmqvist
Logoped, jordbrukare, Karleby

MEDLEMMAR

Emina Arnautovic
Integrationssakkunnig, Närpes
(delegationens representant)

Ingela Bodbacka-Rak
Lektor, Jakobstad

Johan Bäckman
Arkitekt, Vasa

Anton Lindholm
Lektor i matematik och kemi, Kaskö

Nicklas Nygård
Development Engineer, Kevlax

Victoria Nylund
Kulturplanerare, Vasa

Ida-Helena Patoranta-Blomberg
Studerande och timlärare, Kristinestad

Johnny Sandsten
Musiklärare, Malax

Lena Sångfors
Bibliotekspedagog, Jakobstad

Svenska kulturfondens personal

Sören Lillkung
PM, MuM, verkställande direktör

KULTURTEAMET

Åsa Juslin
FM, ledande ombudsman, kultur

Matts Blomqvist
FM, ombudsman, Nyland

Martin Enroth
PeM, ombudsman, Österbotten

Anna Wilhelmson
FM, ombudsman, kultur

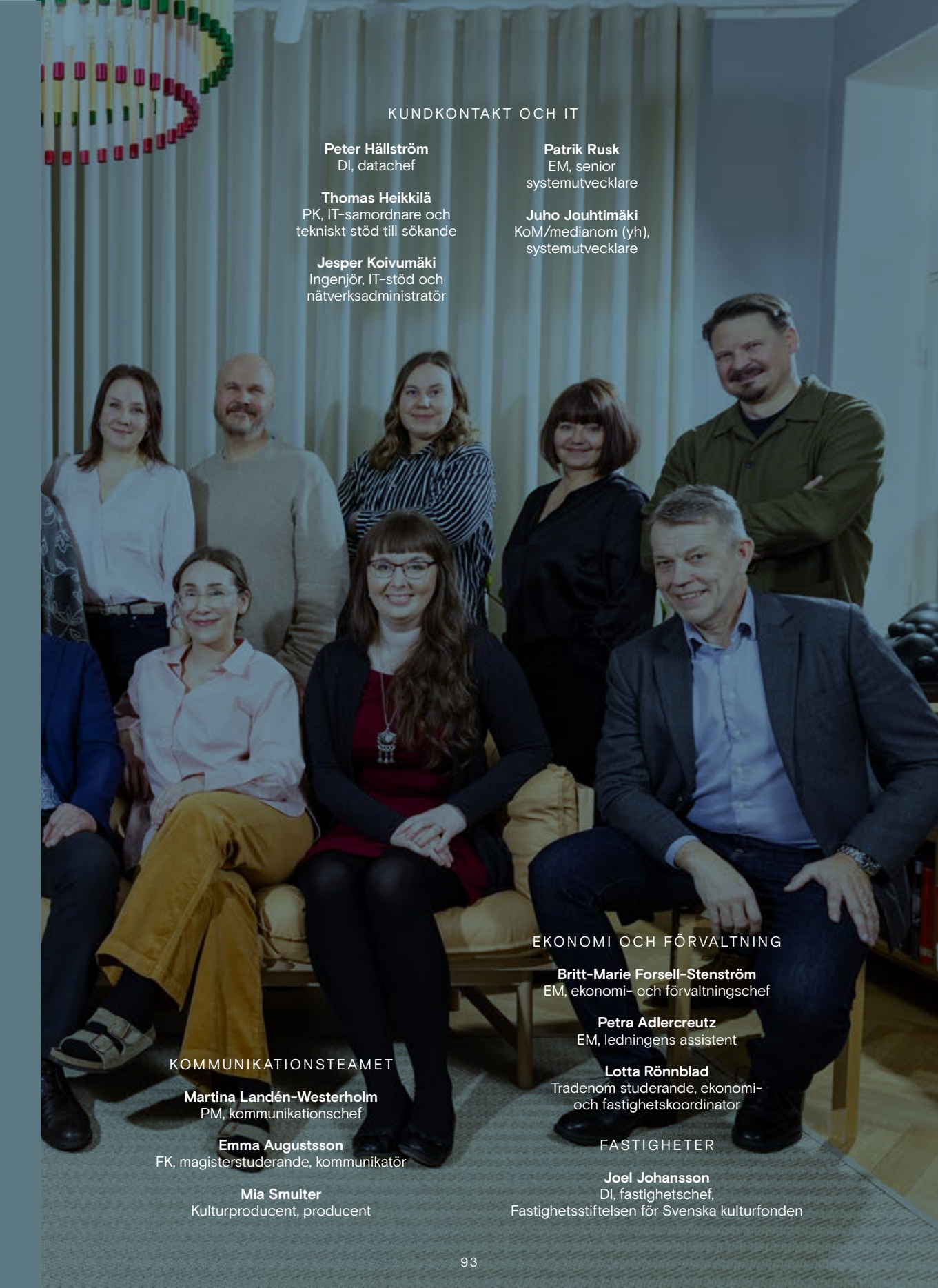
UTBILDNINGSTEAMET

Berndt-Johan Lindström
PM, ledande ombudsman, utbildning

Katarina von Numers-Ekman
FM, ombudsman, utbildning

Åsa Rosenberg
PK, ombudsman, Åboland och Åland

Katja Zevallos
PeM, ombudsman, Studiefonden

KUNDKONTAKT OCH IT

Peter Hällström
DI, datachef

Thomas Heikkilä
PK, IT-samordnare och
tekniskt stöd till sökande

Jesper Koivumäki
Ingenjör, IT-stöd och
nätverksadministratör

Patrik Rusk
EM, senior
systemutvecklare

Juho Jouhtimäki
KoM/medianom (yh),
systemutvecklare

EKONOMI OCH FÖRVALTNING

Britt-Marie Forsell-Stenström
EM, ekonomi- och förvaltningschef

Petra Adlercreutz
EM, ledningens assistent

Lotta Rönnblad
Tradenom studerande, ekonomi-
och fastighetskoordinator

FASTIGHETER

Joel Johansson
DI, fastighetschef,
Fastighetsstiftelsen för Svenska kulturfonden

KOMMUNIKATIONSTEAMET

Martina Landén-Westerholm
PM, kommunikationschef

Emma Augustsson
FK, magisterstuderande, kommunikatör

Mia Smulter
Kulturproducent, producent

Utdelningsstiftelsen för
Svenska kulturfonden sr

Verksamhets- berättelse och bokslut

31.12.2024

Bokslutet ska förvaras minst 10 år efter räkenskapsperiodens utgång (BFL 2:10). Räkenskapsperiodens verifikat ska förvaras minst 6 år efter utgången av det år under vilket räkenskapsperioden gått till ända.

Verksamhetsberättelse 2024

Utdelningsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr (Utdelningsstiftelsen) delar ut avkastningen ur den fristående fonden *Svenska kulturfonden* inom *Svenska Litteratursällskapet i Finland rf* (SLS). SLS äger och förvaltar de cirka 490 fonderna. Marknadsvärdet av fondernas placeringar inom SLS uppgick 31.12.2024 till cirka 2,2 miljarder euro.

Stiftelsen använder som tidigare det sekundära kännetecknet Svenska kulturfonden i sin löpande verksamhet och har registrerat namnet som sekundärt kännetecken i sina stadgar.

Bakgrund

Svenska kulturfonden grundades år 1908 av Svenska Folkpartiet (SFP). Samma år donerade SFP det dåvarande grundkapitalet till SLS som fick uppdraget att förvalta kapitalet. Senare donationer går därför till Svenska kulturfonden inom SLS. Enligt villkoren i donationsbrevet, som upprättades 30.12.1908, ska fondens avkastning användas "för främjandet av den svenska undervisningen och andra allmänna svenska kulturuppgifter i Finland".

Utdelningen ur Svenska kulturfonden sköttes via en oregistrerad förening inom SFP tills Utdelningsstiftelsen grundades 15.12.2010 under det dåvarande namnet Stiftelsen för utbildning och kultur på svenska i Finland sr. Målsättningen med den nya stiftelsen var att tydliggöra den juridiska statusen. Samtidigt delegerade SFP beslutanderätten, för den summa som SLS:s finansråd årligen ställer till förfogande för utdelning av avkastningen ur Svenska kulturfonden inom SLS, till den nya stiftelsen. Stiftelsen bytte namn 27.9.2021 till Utdelningsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr.

Utdelning

SLS finansråd beslutar årligen om dispositionen av avkastningen i Svenska kulturfonden inom SLS. Utdelningsstiftelsens styrelse fattar sedan beslut om utdelningen av de tilldelade medlen. Besluten tas i enlighet med villkoren i donationsbrevet. De beviljade bidragen betalas ut av SLS.

Fastigheter och konstsamling

Fastighetsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr (Fastighetsstiftelsen) bytte också namn 27.9.2021. Denna stiftelse grundades i december 2013 under namnet Stiftelsen för kultur- och utbildningsinvesteringar sr, för att sköta den icke kommersiella fastighetsmassa som överfördes ur Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden inom Svenska Litteratursällskapet i Finland rf. Stiftelsen fortsatte då den tidigare osjälvständiga stiftelsen Investeringsfondens (IF) verksamhet som självständig juridisk person.

Av beloppet som SLS årligen tilldelar Utdelningsstiftelsen reserveras enligt avtal fem (5) procent för Fastighetsstiftelsen. De reserverade medel som Fastighetsstiftelsen inte använt under året överför SLS vid årets slut till Utdelningsstiftelsens utdelningsbara medel. Utdelningsstiftelsen kan vid behov och enligt särskilt beslut bevilja dessa medel på nytt till Fastighetsstiftelsen.

Stiftelsen Pro Artibus sr grundades redan 1991 för att sköta Svenska kulturfondens konstsamling som då fanns inom både SLS och SFP.

Svenska kulturfonden

Begreppet Svenska kulturfonden används i flera sammanhang och av flera organisationer.

I dagligt tal används ofta Svenska kulturfonden som ett samlande begrepp för verksamheter inom Utdelningsstiftelsen och Fastighetsstiftelsen, delvis inom *Pro Artibus* och också för kapitalet inom SLS.

Sambandet mellan de olika organisationerna kan beskrivas med bilden nedan.

Utdelningsstiftelsen hyr verksamhetsutrymmen av Föreningen Konstsamfundet i Amos Anderssons hus på Georgsgatan 27. Även Fastighetsstiftelsen finns i samma utrymmen.

Stadgar och ändamål

"Stiftelsens ändamål är att främja och stödja utbildning, kultur, konst, vetenskap och forskning samt samhällsservice som gynnar det svenska i Finland."

"Stiftelsen kan uppfylla sitt ändamål genom att

- ombesörja beredning och finansiering av utbildnings- och kulturprojekt på svenska i Finland
- stödja projekt som påverkar och främjar service på svenska
- samordna och sköta olika finlandssvenska fonders utdelningsverksamhet för samma ändamål som stiftelsen har
- ta initiativ till, medverka i samt informera om kulturarbetet som gynnar det svenska i Finland
- ordna utbildning, diskussioner och konferenser inom sitt område
- ordna utbildnings- och kulturpolitiska konferenser
- beställa undersökningar och utredningar inom sitt område
- via specialfonder stödja grundaren för politiskt arbete som syftar till att stärka tvåspråkigheten och framför allt det svenska språkets ställning i Finland
- i övrigt idka ändamålsfrämjande verksamhet"

"Stiftelsen kan även idka affärsverksamhet för att finansiera sin verksamhet."

Stiftelsens stadgar ändrades 27.9.2021 på grund av namnbytet. Föregående ändring registrerades år 2017 för att motsvara Stiftelselagen 487/2015.

Hur utdelningsstiftelsen verkar för att uppfylla ändamålet

Ändamålet förverkligas på följande sätt:

1. *Utdelningsstiftelsens administration omfattar*
 - beredningen och beslutsprocessen kring bidrags- och stipendieansökningar.
 - utvecklingen och upprätthållandet av den egenutvecklade molnbaserade tjänsten för hantering av ansökningsprocessen (tjänsten säljs också externt).
 - egna projekt och utredningar som främjar undervisning och kultur på svenska i Finland.

För administrationen har Utdelningsstiftelsen rätt att erhålla medel ur Svenska kulturfondens avkastning.

2. *Svenska kulturfondens utdelning omfattar*
 - stipendier och bidrag till sammanlutningar, institutioner och enskilda personer inom utbildning och kultur på svenska i Finland.
 - samarbetsprojekt med andra fonder och föreningar både nationellt och i Norden samt i särskilda fall också samarbeten med finska staten.

År 2024 ställde SLS enligt finansrådets beslut 22.3.2024 48 miljoner euro till disposition för utdelning:

	Euro
Reserveras för föreskrivna/anvisade mottagare år 2024	3 468 465,92
Reserveras för Fastighetsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr	2 400 000,00
Reserveras för Svenska kulturfondens utdelning år 2024	42 131 534,08
- ur Svenska kulturfondens fonder	41 992 805,28
- ur Svenska litteratursällskapets fonder	138 728,80
Totalt	48 000 000,00

Tillförda medel till Stiftelsen och beviljade bidrag enligt verksamhetsområde

	euro	2024 %	euro	2023 %
1) Stiftelsens tillförda medel				
Administration	2 598 837	5,3 %	2 502 804	5,4 %
Kansliets kultur och utbildningsverksamhet	541 323	1,1 %	797 708	1,7 %
Administration totalt	3 140 160	6,4 %	3 300 512	7,1 %
2) Svenska kulturfondens utdelning				
Konst och kultur	17 955 112	36,4 %	18 126 443	39,2 %
Utbildning	10 810 689	21,9 %	9 011 325	19,5 %
Vetenskap	5 441 067	11,0 %	5 161 486	11,2 %
Allmän finlandssvensk verksamhet	9 573 021	19,4 %	8 440 426	18,2 %
Fastighetsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr	2 400 000	4,9 %	2 250 000	4,9 %
Utdelning totalt	46 179 889	93,6 %	42 989 680	92,9 %
Totala använda medel ur Svenska kulturfonden	49 320 049	100,0 %	46 290 192	100,0 %
Överförs till nästa års utdelning	3 098 214		3 045 746	
Disponibla medel totalt	52 418 263		49 335 938	
Återgående medel från tidigare år	3 684 263		3 560 083	
Medel från andra stiftelser och föreningar	734 000		775 855	
Disponibla medel från SLS år 2024 (2023)	48 000 000		45 000 000	

1) Registreras i Stiftelsen, 2) Registreras i SLS

Utdelningsbara medel för året uppgick till 52,4 miljoner euro och består av:

- 48 miljoner euro som SLS finansråd ställde till Utdelningsstiftelsens disposition för år 2024,
- 3,7 miljoner euro som återgick från tidigare år,
- 0,7 miljoner euro som erhöles från andra allmännyttiga stiftelser och föreningar för gemensamma satsningar.

Utdelningsstiftelsen använde 3,1 miljoner euro för att täcka kostnaderna för administration och för att ordna kultur- och utbildningsverksamhet för intressenterna. Utdelningen uppgick till 46,2 miljoner euro. Till utdelningen för år 2025 överfördes 3,1 miljoner euro.

Väsentliga händelser under räkenskapsperioden

Utdelningsstiftelsen behandlade ansökningar, beviljade bidrag och drev egna projekt och utredningar som stödde verksamheten och intressegrupperna. Utdelningsstiftelsen bedrev inte forskning eller utvecklingsverksamhet.

På www.kulturfonden.fi finns verksamhetsplaner som beskriver satsningar under de aktuella åren. Se verksamhetsplan för år 2024 https://www.kulturfonden.fi/wp-content/uploads/2024/02/Verksamhetsplan2024_presentation.pdf

Bidrag och stipendier

Utdelningsstiftelsen behandlade totalt ungefär 9 300 (8 550) ansökningar på 129 (110) miljoner euro. Ungefär 5 800 (62 procent) sökande fick positivt besked. Av ansökt summa beviljades ca 36 procent. I dessa ingår även Studiefondens ansökningar. Ungefär hälften av ansökningarna inlämnades under ansökningstiden i november. Av den totala utdelningen på 46,2 miljoner euro (43,0) var 6,2 miljoner euro (5,2) bidrag som bereds regionalt.

Strategiska program

År 2022 startade det nya strategiska programmet SKAPA som stöder grundläggande konstundervisning för barn och unga. Under åren 2023 – 2025 satsar man 6 miljoner euro på detta program.

Under år 2024 har en ny strategi arbetats fram som lanserades i februari 2025.

Fleråriga satsningar

Utdelningsstiftelsen stödde också verksamheter och projekt som sträcker sig över flera år. Sådana är, förutom de strategiska program som vanligen är treåriga satsningar, bidrag för forskning och undervisning till universitet, högskolor och andra läroinrättningar, olika slag av verksamhetsbidrag och större projekt samt samarbeten med andra fonder eller föreningar.

Beviljade bidrag enligt verksamhetsområde

Utdelningsstiftelsens bidrag gick till sammanlutningar, institutioner och privatpersoner inom kultur, konstnärlig, litterär och vetenskaplig verksamhet, svensk undervisning och bildning och andra allmänna ändamål som främjar ett svenskt kulturintresse i Finland.

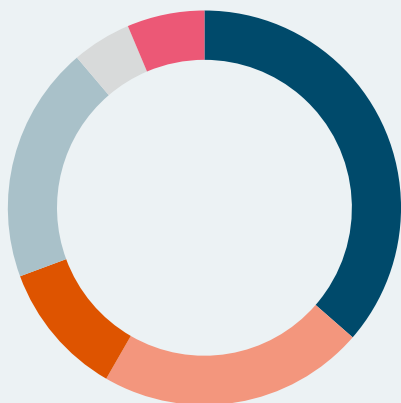
I tabellen och grafen på följande uppslag ses hur de beviljade bidragen fördelade sig mellan olika verksamhetsområden.

Alla mottagare, ändamål och beviljade belopp finns på webbsidan <https://beviljade.kulturfonden.fi/>

Beviljade bidrag 2024 enligt verksamhetsområde

Verksamhetsområde	Central beredning		Regional beredning		Utdelning totalt	
	tusen euro	%	tusen euro	%	tusen euro	%
Konst och kultur						
Visuell konst	4 237	9,8	537	8,7	4 774	9,7
Litterär verksamhet	1 862	4,3	333	5,4	2 195	4,5
Teater	2 224	5,2	449	7,3	2 673	5,4
Dans och cirkus	285	0,7	146	2,4	431	0,9
Musik	1 963	4,5	1 879	30,5	3 841	7,8
Residensstipendier	62	0,1	0	0,0	62	0,1
Minnesorganisationer	692	1,6	538	8,7	1 230	2,5
Kulturverksamhet	1 894	4,4	855	13,9	2 749	5,6
Konst och kultur totalt	13 218	30,6	4 737	76,8	17 955	36,4
Utbildning						
Småbarnspedagogik, grundläggande utbildning, andra stadiets utbildning	6 977	16,2	496	8,0	7 474	15,2
Högre utbildning, vuxenutbildning	1 736	4,0	284	4,6	2 020	4,1
Läromedelsproduktion	194	0,4	0	0,0	194	0,4
Studiestipendier	826	1,9	58	0,9	884	1,8
Internationell praktik	240	0,6	0	0,0	240	0,5
Utbildning totalt	9 973	23,1	838	13,6	10 811	21,9
Vetenskap						
Samhällsvetenskap och ekonomi	557	1,3	0	0,0	557	1,1
Humanistisk vetenskap	1 143	2,6	19	0,3	1 162	2,4
Pedagogik	2 121	4,9	32	0,5	2 153	4,4
Naturvetenskap	1 535	3,6	34	0,6	1 569	3,2
Vetenskap totalt	5 356	12,4	85	1,4	5 441	11,0
Allmän finlandssvensk verksamhet						
Organisationer	5 521	12,8	346	5,6	5 868	11,9
Övrigt	1 460	3,4	164	2,7	1 624	3,3
Intressebevakningsfonden	2 081	4,8	0	0,0	2 081	4,2
Övrigt totalt	9 063	21,0	510	8,3	9 573	19,4
Fastighetsstiftelsen för Svenska kulturfonden						
Fastighetsstiftelsen för Svenska kulturfonden	2 400	5,6	0	0,0	2 400	4,9
Administration						
Administration	2 599	6,0	0	0,0	2 599	5,3
Kansliets kultur- och utbildningsverksamhet	541	1,3	0	0,0	541	1,1
Administration totalt	3 140	7,3	0	0,0	3 140	6,4
Utdelning totalt	43 150	100,0	6 170	100,0	49 320	100,0

Beviljade bidrag

- Konst och kultur 36 %
- Utbildning 22 %
- Vetenskap 11 %
- Allmän finlandssvensk verksamhet 19 %
- Fastighetsstiftelsen 5 %
- Administration 7 %

Väsentliga händelser efter räkenskapsperiodens slut

Finansrådet i SLS beslutade 25.3.2025 att år 2025 ställa 52 miljoner euro till disposition för Svenska kulturfondens ändamål enligt följande:

	Euro
Reserveras för föreskrivna/ anvisade mottagare år 2025:	3 581 490,43
Reserveras för Fastighetsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr	2 600 000,00
Reserveras för Svenska kulturfondens utdelning år 2025	45 818 509,60
ur Svenska kulturfondens fonder	45 673 415,30
ur Svenska litteratursällskapets fonder	145 094,30
Totalt	52 000 000,00

Under år 2025 har vi lanserat Kulturfondens nya strategi för åren 2025 – 2029:

<https://www.kulturfonden.fi/om-svenska-kulturfonden/strategi-2025-2029/>

Övriga särskilda väsentliga händelser som påverkar bokslutet har inte noterats.

Utdelningsstiftelsens verksamhet förutses fortsätta som tidigare under nästa år.

På www.kulturfonden.fi kan man läsa om vad som betonas i verksamhetsplanen för år 2025: https://www.kulturfonden.fi/wp-content/uploads/2025/02/Verksamhetsplan2025_presentation.pdf

SVENSKA KULTURFONDEN 2024

Riskhantering och framtidsutsikter

Styrelsen och den operativa ledningen har det övergripande ansvaret för riskhanteringen och har utarbetat en särskild riskhanteringsplan som behandlas regelbundet i styrelsen.

Ryktesorisk

Ett gott rykte och allmänhetens förtroende är grundläggande för Utdelningsstiftelsen. Ett fokusområde är att trygga att namn eller rykte inte skadas. Grunden för det goda ryktet ligger i att Utdelningsstiftelsen arbetar – enligt stadgarna och med respekt för donatorernas vilja – effektivt och hållbart, med stor integritet och hög

kvalitet och med klar anknytning till det svenska i Finland.

För att minimera ryktesrisken behandlas alla intressenter rättvist, respektfullt och etiskt. Målsättningen är att vara lätta att nå, lätta att förstå och tillgängliga för många. Därför ska kommunikationen vara snabb, öppen och tydlig. Fokus är på god ledning och professionellt arbete i enlighet med lagar, principer och anvisningar. Både verksamheten och verksamhetsprinciperna utvärderas regelbundet.

Ryktesorisken kan – till skillnad från övriga risker – basera sig på verkliga eller fiktiva händelser. Man utvärderar kontinuerligt händelser som kunde inverka negativt på ryktet.

Identifierad risk	Allvarlighetsgrad	Sannolikhet	Nivå av egna processer
Ryktesorisk	Allvarlig	Möjlig	God

Risk för oegentligheter

Risken för oegentligheter föreligger alltid inom alla organisationer. Oegentligheter kan förekomma då någon har ett motiv och en uppfattning om att handlingen är rättfärdigad och då systemet dessutom möjliggör oegentligheten.

Att styra över de förstnämnda faktorerna är svårt, men via god förvaltning och en fungerande intern kontroll kan man i rätt stor utsträckning förhindra att oegentligheter uppstår.

Utdelningsstiftelsen strävar till att själv kritiskt granska verksamheten. För att hitta svagheter ser man kontinuerligt över processer och interna kontroller. Ledningen och personalen följer god förvaltningssed och har dokumenterade interna kontroller, styrelsen gör självutvärderingar, samfund som regelbundet erhåller bidrag utvärderas externt och vi kräver in detaljerade redovisningar. Även utvärderingar av den egna verksamheten och förmågan att reagera på svagheter är viktiga i den dagliga verksamheten.

Identifierad risk	Allvarlighetsgrad	Sannolikhet	Nivå av egna processer
Risk för oegentligheter	Allvarlig	Möjlig	God

Risk för väsentligt minskad eller volatil utdelning

I en föränderlig och oförutsägbar värld är det viktigt att Svenska kulturfondens kapital förvaltas hållbart och effektivt och säkrar en långsiktigt god utdelning. Kapitalet, som ägs och förvaltas av SLS, består till cirka 80 procent av aktieplaceringar, 10 procent av ränteplaceringar och 10 procent av fastighetsplaceringar.

SLS beskriver sin placeringsverksamhet på följande sätt:

SLS placeringsverksamhet styrs av finansrådet som fastställer placeringspolitiken. Placeringspolitiken definierar målet för placeringsverksamheten som är att:

- generera stabil och förutsägbar direktavkastning för verksamhet och utdelning samt att
- genom en hållbar placeringsstrategi uppnå en totalavkastning som motsvarar avkastningskravet och därmed tryggar förmodenhetens realvärde på lång sikt.

Placeringsverksamhetens risker betraktas mot bakgrund av uppställda målsättningar gällande avkastning och bevarandet av kapitalets långsiktiga realvärde. Placeringsverksamheten är utsatt för olika typer av risk. För att hantera de risker som den valda placeringspolitiken innebär eftersträvas en tillräcklig diversifiering för att minska beroendet av enskilda placeringsinstrument. SLS upprätthåller i enlighet med placeringspolitiken i sin balans buffertar för att hantera portföljens värdeförändringsrisker, direktavkastningsrisker, likviditetsrisker, kreditrisker och risker förknippade med hållbarhet. Med beaktande av port-

följens sammansättning bedöms riskerna vara på en normal nivå och riskbuffertarna tillräckliga.

En viktig aspekt i placeringspolitiken är hållbarheten som SLS beaktar genom att ha definierat principer för hållbar placering. Man anser att bolag som agerar ansvarsfullt kan förväntas vara mera framgångsrika och möta färre risker i sin verksamhet, vilket leder till att ansvarsfullhetsaspekterna är i linje med kravet på både direktavkastning och totalavkastning.

SLS avsätter också regelbundet medel till en konjunkturutmättningsfond vars syfte är att med fondens kapital utjämna konjunkturvariationernas inverkan på den för Svenska kulturfondens ändamål till disposition ställda avkastningen.

Noggrannare information om placeringarna finns i SLS förvaltningsprinciper: <https://www.sls.fi/sv/verksamhetsprinciper#forvaltningsprinciper>.

Utdelningsstiftelsens bedömning av risken för väsentligt minskad eller volatil utdelning är:

Identifierad risk	Allvarlighetsgrad	Sannolikhet	Nivå av processer
Risk för väsentligt minskad eller volatil utdelning	Skadlig	Möjlig	God

Framtidsutsikter

Svenska litteratursällskapets placeringsverksamhet har under flera år gett en stadigt växande avkastning, trots osäkerhet på aktiemarknaden. Utdelningsstiftelsens disponibla medel och därmed också utdelningens storlek förväntas

bibehållas på en stabil nivå under de närmaste åren. Placeringsverksamhetens risker hanteras av Svenska litteratursällskapet i enlighet med de principer som beskrivs i SLS placeringspolitik.

Styrelse, övrig ledning och revisorer

Styrelsen

Utdelningsstiftelsens styrelse tillsätts av SFP:s partistyreelse. Styrelsen består av en ordförande, åtta ordinarie ledamöter och tre ersättare. Ordförande utses för tre mandatperioder i sänder och samma person får utses för högst två på varandra följande sådana perioder. Övriga medlemmar utses för två mandatperioder i sänder och

samma person får utses för högst tre sådana på varandra följande perioder. Mandatperioden löper årligen från 1 augusti till 31 juli. Sammansättningen för perioderna 1.8.2023 – 31.7.2024 och 1.8.2024 – 31.7.2025 ses i tabellen nedan.

Styrelsens sammansättning under året var:

	1.8.2023 – 31.7.2024	1.8.2024 – 31.7.2025
ordförande	Mikaela Nylander	Mikaela Nylander
vice ordförande	Björn Vikström	Björn Vikström
ordinarie medlem	Tony Björk	Tony Björk
ordinarie medlem	Silja Borgarsdóttir Sandelin	Silja Borgarsdóttir Sandelin
ordinarie medlem	Gunilla Granberg	Sabina Forsbacka
ordinarie medlem	Christoffer Ingo	Christoffer Ingo
ordinarie medlem	Christel Liljeström	Oscar Byman
ordinarie medlem	Annika Nummelin	Annika Nummelin
ordinarie medlem	Jonas Rönqvist	Jonas Rönqvist
ersättare	Håkan Nystrand	Christian Wentzel
ersättare	Anna Jungner-Nordgren	Anna Jungner-Nordgren
ersättare	Eva Åström	Eva Åström

Styrelsen sammankom år 2024 (2023) till 12 (11) möten varav 1 (1) var e-postmöte.

Vd, övrig ledning och förvaltningsorgan

Vd Sören Lillkung ledde Utdelningsstiftelsens kansli. En ledningsgrupp med fem personer bistod vd. Vd är – till skillnad från ledningsgruppen – en del av den juridiskt ansvariga ledningen. Vd utses för en period på fem år, med möjlighet till förlängning. Sören Lillkungs första period har förlängts med en tilläggsperiod på fem år och löper till 31.5.2028.

Utdelningsstiftelsen hade en delegation och tre direktioner för de regionala fonderna: Nylands svenska kulturfond, Åbolands svenska kulturfond och Österbottens svenska kulturfond.

Dessa var både sakkunnigorgan och beredande organ. Som delegationens ordförande fungerade Mikael Svarvar.

Arvoden till förtroendevalda och lön till vd

Styrelseordförandes årsarvode för Svenska kulturfonden fördelas mellan Utdelningsstiftelsens andel på 22 000 euro och Fastighetsstiftelsens andel på 11 000 euro. Delegationsordförandes årsarvode är 21 600 euro. Övriga styrelse-, delegations- och direktionsmedlemmar fick arvoden på basis av antalet möten som de deltagit i.

Styrelsemedlemmarnas mötesarvode var 500 euro och delegationsmedlemmarnas 250 euro per möte. De regionala direktionernas ordförande fick 500 euro och medlemmarna 250 euro per möte. Arvodena, som varit oförändrade sedan år 2014, fastställs av SFP:s finansråd. Den totala summan av arvoden syns i närståendetabellen samt i bokslutets noter. Vd:s lön var 184 080 euro under år 2024 samt telefonförmån 240 euro.

Till styrelsemedlemmar och vd utbetalas också ersättning för resor och övernattningar i stiftelsens ärenden, enligt Stiftelsens resereglemente som gäller för både förtroendevalda och personal. Kilometerersättningar och dagpenningar betalas i enlighet med reglementet enligt Skatteförvaltningens beslut om skattefria resekostnadsersättningar. En stor del av styrelsemötena och de flesta övriga möten hålls numera på distans vilket håller reseersättningarna på en rätt låg nivå.

Revisorer

Sedan år 2021 är revisionssamfundet KPMG Ab stiftelsens revisor med CGR Marcus Tötterman som huvudansvarig. Revisionssamfundet erhöll enligt faktura ett arvode på 17 646,75 euro under år 2024.

Förändringar i personalen

Under år 2024 utökades Rimbart och IT-teamet med en systemutvecklare som tillträdde 17.4.2024.

Närståendekrets och jäv

Utdelningsstiftelsen har en dokumenterad närståendekrets- och jävsanvisning för utdelningsverksamheten och upprätthåller ett närståenderegister för den snäva närståendekretsen.

Närståendekrets

I enlighet med bestämmelserna om närståendetransaktioner strävade man efter att säkerställa att

- personer som hör till närståendekretsen inte favoriseras vid utdelningen av stipendier och bidrag,
- kommersiella transaktioner sker på marknadsvillkor och till marknadspriser, om inte något annat följer av särskilda skäl, och
- ekonomiska transaktioner med personer som hör till den snäva närståendekretsen rapporteras i verksamhetsberättelsen.

Närståendetransaktioner övervakades genom att upprätthålla ett närståenderegister. Med hjälp av registret kan man kontrollera att bidrag beviljas på korrekta grunder och uppfyller ovanstående rapporteringskrav. Registrets beskrivning är tillgänglig på webbplatsen. Stiftelsen erbjuder inga förmåner för närståendekretsen.

Jäv

Styrelsen fattade beslut om alla av Utdelningsstiftelsen beviljade bidrag. Styrelsemedlemmar, delegationsmedlemmar, direktionsmedlemmar, sakkunniga, stiftelsens ombud och personer i ledande ställning registrerade jäv i stiftelsens elektroniska stipendiehanteringssystem enligt följande principer:

- alla pågående förtroendeuppdrag som kan ha betydelse för uppdraget inom stiftelsen registrerades
- jäv registrerades på ansökningsnivå
- ärenden som gäller stiftelsens närståendekrets registrerades på ansökningsnivå

Förtroendevalda, sakkunniga och personal deltog inte i beredningen av, behandlingen av eller beslutsfattandet i ett ärende där de var jäviga.

Närståendekretstabell

	Åtgärder eller ekonomiska fördelar i euro	Närståendekretsrelationens karaktär				
		1	2	3	4	6
A	Ledningens löner, arvoden och pensionsförpliktelser					
A.1	Styrelse och vd		281 070			
A.2	Revisorer		17 647			
A.3	Övrig ledning (ledningsgrupp)			503 010		
B	Avtal					
C	Beviljade bidrag, stipendier och ersättningar	5 536 413			5 150	
D	Beviljade lån, ansvar och ansvarsförbindelser					
E	En beskrivning av åtgärder och ekonomiska fördelar	Bidrag till stiftaren, Fastighetsstiftelsen, Pro Artibus	Sedvanliga löner & arvoden	Löner till personal	Sedvanliga bidrag	Sedvanliga bidrag
Närståendekretsrelationens karaktär						
1	Stiftaren och den som utövar bestämmande inflytande i stiftelsen samt deras eller stiftelsens dottersammanslutning och dotterstiftelse					
2	Styrelseledamöterna samt ersättarna för dem, verkställande direktören och dennes ställföreträdare samt revisorerna i stiftelsen och i sammanslutningar och stiftelser som avses i 1 punkten					
3	Stiftelsens ombud och andra personer som deltar i ledandet av stiftelsen (ledningsgrupp).					
4	Familjemedlemmar till personer som avses i 2–3 punkten (punkt 1 är inte i detta fall en person) * * make och sambo, egna barn och makens eller sambons barn och dessa barns make eller sambo och efterkommande samt egna och makens eller sambons föräldrar, far- och morföräldrar och deras föräldrar					
6	Sammanslutningar och stiftelser där en människa eller flera samverkande människor som avses i 1–4 punkten har bestämmande inflytande					

Stiftelsen är inte medveten om övriga närståendetransaktioner än de som presenteras i tabellen ovan. Kategori 5 rapporteras inte då det gäller den omfattande närståendekretsen.

Utdelningsstiftelsen för
Svenska kulturfonden sr

Bokslut

1.1–31.12.2024

Resultaträkning

	Not	1.1–31.12.2024	1.1–31.12.2023
Ordinarie verksamhet			
Intäkter	1		
Tillförda medel från Svenska kulturfonden i SLS		3 140 160,00	3 300 512,00
Övriga intäkter		275 481,83	228 606,31
		3 415 641,83	3 529 118,31
Kostnader			
Personalkostnader	2		
Löner och arvoden		-1 794 289,99	-1 887 556,09
Pensionskostnader		-270 108,02	-294 098,34
Övriga lönebikostnader		-35 421,18	-48 321,29
		-2 099 819,19	-2 229 975,72
Avskrivningar	3	-23 593,24	-25 294,86
Övriga kostnader	4	-1 299 049,31	-1 336 516,09
Ordinarie verksamhetens över(+)/-underskott(-)		-6 819,91	-62 668,36
Finansiella intäkter och kostnader		300,30	184,47
Räkenskapsperiodens överskott + (underskott -)		-6 519,61	-62 483,89

Balansräkning

	Not	31.12.2024	31.12.2023
AKTIVA			
BESTÅENDE AKTIVA			
Materiella tillgångar	5		
Inventarier och lösöre		42 957,91	64 982,62
Förskottsbetalningar		0,00	0,00
		42 957,91	64 982,62
RÖRLIGA AKTIVA			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		13 814,64	12 150,10
Övriga fordringar		0,00	12 357,00
Resultatregleringar		4 516,13	1 251,17
		18 330,77	25 758,27
Kassa och bank		708 422,27	736 422,02
		769 710,95	827 162,91
PASSIVA			
EGET KAPITAL			
Eget kapital	6		
Grundkapital		25 000,00	25 000,00
Överskott/underskott från tidigare år		330 026,04	392 509,04
Räkenskapsperiodens överskott		-6 519,61	-62 483,00
		348 506,43	355 026,04
FRÄMMANDE KAPITAL			
Kortfristigt främmande kapital			
Skulder till leverantörer		69 630,93	137 211,41
Övriga skulder		79 992,99	75 866,64
Resultatregleringar	7	271 580,60	259 058,82
		421 204,52	472 136,87
		769 710,95	827 162,91

Bokslutets noter

Allmänna principer för uppgörande av bokslutet

Principer för uppgörande av bokslut

Bokslutet har upprättats och presenteras i enlighet med stadgandena i stiftelse- och bokföringslagen. Utdelningsstiftelsen hör till gruppen små företag enligt Bokföringslagen 1: 4a §.

Ordinarie verksamhet

I gruppen ordinarie verksamhet i resultaträkningen presenteras de tillförda medel som lyfts från Svenska kulturfonden (inom Svenska litteratursällskapet i Finland r.f., SLS) samt övriga intäkter. Dessa specificeras närmare i noterna till resultaträkningen.

Värderingen av bestående aktiva

De materiella tillgångarna har i balansräkningen upptagits till anskaffningsutgiften med avdrag för planenliga avskrivningar.

Noter till resultaträkningen

1. Intäkter från ordinarie verksamhet

Intäkter från ordinarie verksamhet	1.1–31.12.2024	1.1–31.12.2023
Tillförda medel från Svenska kulturfonden (Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.)		
Tillförda medel för Utdelningsstiftelsens administration	2 598 837,01	2 502 803,88
Tillförda medel för Utdelningsstiftelsens egna utbildnings- och kultursatsningar och projekt	541 322,99	797 708,12
<i>Totala tillförda medel</i>	<i>3 140 160,00</i>	<i>3 300 512,00</i>
Övriga intäkter		
Sålda tjänster (momspliktiga)	254 682,48	212 199,32
Övriga momsfria intäkter	20 799,35	16 406,99
<i>Totala övriga intäkter</i>	<i>275 481,83</i>	<i>228 606,31</i>
Totala intäkter	3 415 641,83	3 529 118,31

Ur Svenska kulturfondens utdelningsmedel reserveras i enlighet med uppgjord budget medel för utdelningsstiftelsens administration samt egna utbildnings- och kultursatsningar för intressenterna och projekt. Endast under året lyfta medel bokas och intäktsförs.

Övriga poster består av momspliktig samt övrig momsfri försäljning.

2. Personalkostnader

Personalkostnader	1.1–31.12.2024	1.1–31.12.2023
Löner	1 511 284,03	1 609 489,09
Arvoden till styrelsen och övriga förtroendevalda	214 849,96	222 350,00
Övriga arvoden och ersättningar	68 156,00	55 717,00
Pensionskostnader	270 108,02	294 098,34
Övriga lagstadgade försäkringar	28 843,85	42 150,20
Frivilliga personalrelaterade försäkringar	6 577,33	6 171,09
Totalt	2 099 819,19	2 229 975,72

Personalens antal har i medeltal uppgått till 20 personer under både år 2024 och år 2023.

3. Planenliga avskrivningar

Inventariernas och lösörets avskrivningar syns som skild post i resultaträkningen.

Avskrivningstiderna är:

Inventarier och lösöre 5 år

Små anskaffningar, vars livslängd beräknas vara maximalt 3 år eller vilkas anskaffningspris är under 1 200 euro har upp till totalt 3 600 euro bokats som kostnader, dock så att väsentlighetsprincipen beaktas.

4. Övriga kostnader

Övriga kostnader	1.1–31.12.2024	1.1–31.12.2023
Administrationskostnader	473 184,79	463 778,68
Lokalkostnader och hyror	285 800,72	277 397,40
Revisionskostnader	17 646,75	17 005,05
Egna kultur- och utbildningsprojekt	522 417,05	578 334,96
Totala kostnader	1 299 049,31	1 336 516,09

Kostnaderna ovan presenteras enligt funktion och projekt.

Stiftelsens revisor är revisionssamfundet KPMG Ab. Revisionsarvodet kostnadsförs enligt erhållen faktura under året.

Noter till balansräkningens aktiva

5. Bestående aktiva

I balansräkningens bestående aktiva presenteras den icke avskrivna delen av inventarier och lösöre.

	Anskaffningsutgift 1.1.2024	Ökning under året	Minskning under året	Anskaffningsutgift 31.12.2024	Ackumulerade avskrivningar	Avskrivningar under räkenskaps- året	Bokföringsvärde 31.12.2024
Inventarier	244 543,60	1 568,53	0,00	246 112,13	179 560,98	23 593,24	42 957,91

Noter till balansräkningens passiva

6. Eget kapital

Posterna för eget kapital kan ses ur balansräkningen.

7. Passiva resultatregleringar

Passiva resultatregleringar	2024	2023
Semesterlöneskulder och övriga sociala avgifter	271 580,60	259 058,82
Övriga	0,00	0,00
Totalt	271 580,60	259 058,82

Säkerheter och ansvarsförbindelser

Ansvarsförbindelserna består av hyresansvar.

	2024	2023
Förfaller till betalning under påbörjad räkenskapsperiod	218 618,70	233 578,06
Förfaller till betalning under senare räkenskapsperioder	9 145,43	204 468,00

Verksamhetsberättelsens och bokslutets datering och underteckning

(elektroniska underteckningar)

Helsingfors den 14 april 2025

Mikaela Nylander, styrelseordförande
Björn Vikström, vice ordförande
Tony Björk
Silja Borgarsdóttir Sandelin
Oscar Byman
Sabina Forsbacka
Christoffer Ingo
Annika Nummelin
Jonas Rönnqvist
Christian Wenzel, ersättare
Anna Jungner-Nordgren, ersättare
Eva Åström, ersättare

Sören Lillkung, verkställande direktör

Revisionsanteckning

(elektronisk underteckning)

Över utförd revision har idag avgivits berättelse

Helsingfors den 16 april 2025

KPMG Ab
revisionssamfund

Marcus Tötterman, CGR

Förteckning över använda bokföringsböcker

Bokföringen är uppgjord i det integrerade ekonomisystemet Procountor.

Dokument	Förvaringssätt
Bokslut	Skilt bunden
Balansspecifikationer	Skilt bundna, i elektronisk form
Huvudbok	I elektronisk form
Dagbok	I elektronisk form

Procountor	Förvaringssätt
Försäljningsfakturer	Elektroniska verifikat och arkivering
Inköpsfakturer och nätfakturer (inköp)	Elektroniska verifikat och arkivering
Rese- och kostnadsersättningar inkl. bilagor, memorialverifikat	Elektroniska verifikat och arkivering
Löner	Elektroniska verifikat och arkivering
Kontoutdrag, betalningsverifikat	Elektroniska verifikat och arkivering
Deklaration av moms och övriga skatter på eget initiativ	Elektroniska verifikat och arkivering

Revisionsberättelse

Till styrelsen för Utdelningsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Utdelningsstiftelsen för Svenska kulturfonden sr (FO-nummer 2379356-8) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2024. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning, och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av stiftelsens ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande bestämmelser gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar för bokslutet

Styrelsen ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande bestämmelser gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera stiftelsen, upphöra med verksamheten eller inte har något annat realistiskt alternativ än att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

målsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- Skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för stiftelsens styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning

samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Övrig information

Styrelsen ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt de bestämmelser som ska följas vid upprättande av verksamhetsberättelser.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats enligt de bestämmelser som ska följas vid upprättande av verksamhetsberättelser.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Övriga uttalanden som grundar sig på lag

Vår skyldighet är att utgående från den av oss utförda revisionen ge ett uttalande om de omständigheter som förutsätts enligt stiftelselagen 4:2.2 §.

Styrelsen ansvarar för informationen i bokslutet och verksamhetsberättelsen samt för att de

ersättningar och arvoden som betalats till ledamöterna i stiftelsens organ är sedvanliga.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet och verksamhetsberättelsen de uppgifter om stiftelsens verksamhet under räkenskapsperioden som är väsentliga för bedömningen av om stadgebestämmelserna om stiftelsens ändamål och verksamhetsformer har följts. Arvoden och ersättningar utbetalda av stiftelsen till ledamöterna i stiftelsens organ kan anses vara sedvanliga.

Helsingfors den 16 april 2025

KPMG OY AB

Marcus Tötterman
CGR

